

Entre iguals

Guia per a la prevenció del consum d'alcohol
en joves en els espais d'oci nocturn

Sèrie Salut Pública

En l'actualitat, les persones joves solen fer un consum abusiu d'alcohol, en companyia de les seves amistats, en espais públics, i principalment, a les nits del cap de setmana. Aquest patró comporta riscos per a la salut i pot generar problemes de convivència en els espais de festa, la qual cosa fa que sigui necessari una intervenció preventiva estable.

Reduir el consum d'alcohol i minorar-hi els riscos associats suposa un treball continu, basat en la corresponsabilitat entre diferents agents i en diferents àmbits, encaminat a afavorir un ambient on les persones joves puguin gaudir de la festa.

Les intervencions preventives en l'àmbit de l'oci nocturn basades en el model d'intervenció entre iguals són una metodologia que pot contribuir a reduir-ne aquest consum.

En aquest sentit, la guia *Entre iguals* és una eina que ajuda a implementar i millorar aquestes intervencions, amb l'objectiu de garantir-ne la qualitat i l'adequació en un territori concret.

La guia descriu les fases d'implementació d'aquest tipus d'intervenció i les estratègies per crear una xarxa d'agents de salut, facilita instruments de recerca i avaluació, i proposa objectius i accions orientades a la reducció de riscos del consum d'alcohol o altres drogues.

Entre iguals

Guia per a la prevenció del consum d'alcohol
en joves en els espais d'oci nocturn

Autoria

Núria Garcia Rosell. Diputació de Barcelona, Servei de Suport de Programes Socials

Montse Iglesias Escudé. Diputació de Barcelona, Servei de Salut Pública

Assumpta Lluç Cornellas. Ajuntament de Mataró, Servei de Salut i Consum, Coordinació del Pla municipal de drogodependències

Clara Roca de Torres. Ajuntament de Mataró, Servei d'Igualtat i Ciutadania, Programes de Joventut

Coordinació

Montse Iglesias Escudé. Diputació de Barcelona, Servei de Salut Pública

Amb la col·laboració de: Fundació Àmbit Prevenció

1a edició: juny de 2019

© de l'edició: Diputació de Barcelona

© dels textos: els autors

Producció i edició: Gabinet de Premsa i Comunicació
de la Diputació de Barcelona

Composició: gama, sl

Índex

Introducció	7
1. Fases del desenvolupament de la intervenció	9
1.1. Fase preliminar	10
1.1.1. Punt de partida	11
1.1.2. Creació de la comissió de treball	12
1.1.3. Anàlisi del context	13
1.1.4. Elaboració de l'informe de resultats i presentació del projecte	16
1.2. Fase de preparació	18
1.2.1. Definició dels objectius	18
1.2.2. La intervenció entre iguals	21
1.2.3. Planificació i recursos	26
1.3. Fase d'execució i seguiment	29
1.3.1. Intervenció en els espais d'oci	29
1.3.2. Coordinació i seguiment	31
1.4. Fase d'avaluació	31
1.4.1. Avaluació de la intervenció	32
1.4.2. Elaboració de l'informe anual	34
2. Intervencions complementàries	36
Bibliografia	45
Annexos	47
1. Possibles dades secundàries a tenir en compte per a l'anàlisi de context	48
2. Model de qüestionari sobre hàbits saludables relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues	50
2.1. Enquesta sobre hàbits saludables relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues	51
2.2. Qüestionari preavaluació de l'oci nocturn	56

3.	Model de guió d'entrevista a l'empresariat en zones d'oci nocturn	59
4.	Models de guions d'entrevistes a professionals	62
4.1.	Model de guió d'entrevista a cossos de seguretat (Policia Local / Mossos d'Esquadra)	62
4.2.	Model de guió d'entrevista a professionals del servei d'urgències mèdiques del territori	64
4.3.	Model de guió d'entrevista a professionals del Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències (CAS) de la zona	66
5.	Model de guió de grup de discussió amb joves	67
6.	DAFO	69
7.	Avaluació de la formació dels agents de salut	70
7.1.	Avaluació dels coneixements, actituds i habilitats socials dels agents de salut en la preformació i postformació	70
7.2.	Qüestionari de satisfacció de la formació dels agents de salut	73
8.	Fitxa de contacte	74
9.	Consells de reducció de riscos	76
9.1.	Alcohol	76
9.2.	Cànnabis	77
9.3.	Altres substàncies	77
9.4.	Sexe segur	78
9.5.	Civisme	78
9.6.	Baralles	79
9.7.	Violència de gènere	79
10.	Joc de les targetes	80
11.	Detecció de situacions de risc	81
12.	Atenció, urgències i emergències	82
13.	Registre de les reunions de coordinació interna i externa	83
14.	Diari de camp	84
14.1.	Model de guió per a l'observació d'una zona d'estudi	84
14.2.	Fitxa registre d'incidències i d'activitat de cada sortida	85
15.	Qüestionari postavaluació de l'oci nocturn	86

Introducció

El consum d'alcohol en el col·lectiu jove forma part d'un procés d'experimentació i de fer-se camí cap a la vida adulta. L'alcohol és una substància molt present en la nostra cultura, el seu consum gaudeix d'una gran acceptació social, fet que afavoreix que moltes persones joves no associïn el consum d'alcohol amb la idea de risc i es percebi com un fet absolutament normal sense tenir present que és una droga que genera greus problemes tant en l'àmbit de la salut com en el social.

Estudis recents mostren que el consum d'alcohol que la persona jove realitza sol ser un consum abusiu en un període de temps curt, en espais oberts, normalment de nit i en companyia de les seves amistats. Aquest fet genera molts problemes de salut i socials o conductes incíviques, fent necessària una intervenció a escala de municipi.

Com es pot intervenir, doncs, en una situació com aquesta?

Per intentar donar resposta a aquesta pregunta s'ha elaborat aquesta guia per a tècnics i tècniques municipals. Pretén ser un instrument metodològic útil i pràctic per a aquells municipis que volen realitzar una intervenció preventiva entre iguals en espais d'oci nocturn. La finalitat és reduir les situacions de risc que es produeixen en relació amb el consum d'alcohol i altres drogues.

Aquesta guia parteix de l'experiència desenvolupada a Mataró a partir d'una prova pilot –Proposta d'intervenció en espais d'oci nocturn–, efectuada en el marc dels programes de reducció de riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues, adreçada a joves menors de 25 anys.

L'experiència que aquí es presenta s'emmarca en un projecte d'intervenció comunitària amb la implicació de la ciutadania, a través de fórmules participatives que aporten riquesa pel que fa al contingut i al diagnòstic. L'elaboració d'aquest procés participatiu permet crear dinàmiques que ajuden a millorar la cohesió social, el treball en xarxa i el sentiment d'identitat i d'arrelament al territori.

Amb aquesta voluntat, la metodologia que es va implementar es basa en dues línies: la d'investigació-acció participativa (IAP), que combina dos processos, el de conèixer i el d'actuar per comprendre millor la realitat de la població, per tal de planificar, així, accions per transformar-la i millorar-la, i la intervenció entre iguals, amb l'objectiu que persones joves formades en aquest àmbit siguin referents en el seu grup d'iguals i puguin realitzar accions de promoció d'estils de vida saludables en el propi municipi assegurant així un efecte multiplicador. Aquestes intervencions permeten

treballar la prevenció i la reducció de riscos en l'oci nocturn a partir de la proximitat entre joves.

Els municipis interessats a posar en marxa un projecte d'aquestes característiques hauran d'adequar les eines i els procediments als seus recursos i/o necessitats i complementar la intervenció amb diferents accions en altres àmbits, per tal que tinguin una perspectiva transversal, amb la implicació d'agents de diversos camps, per així aconseguir també una perspectiva supramunicipal i intersectorial.

Amb aquest propòsit, i per tal d'assegurar l'efectivitat de les actuacions, aquesta guia planteja l'anàlisi del punt de partida, descriu les accions a efectuar i facilita una sèrie d'instruments d'avaluació per poder valorar l'impacte de les intervencions.

Objectiu general de la guia:

- Contribuir a una major implementació i millora de les intervencions preventives, basades en el model d'intervenció entre iguals, adreçades a la reducció dels riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues, en menors de 25 anys.

Objectius específics de la guia:

- Descriure una proposta metodològica per a l'elaboració de la intervenció.
- Facilitar instruments de recerca i avaluació per poder conèixer el context en el qual es desenvolupa la intervenció.
- Exposar els objectius i les diferents accions orientades a la reducció de riscos.
- Donar eines per crear una xarxa d'agents de salut estable, composta per persones joves del territori prèviament formades.
- Facilitar instruments d'avaluació i seguiment.

1. Fases del desenvolupament de la intervenció

La intervenció que aquesta guia proposa, s'estructura en diferents fases, però abans d'iniciar-la cal assegurar una sèrie de requisits:

Estabilitat

Per poder valorar si els resultats obtinguts en una intervenció d'aquest estil han produït els efectes esperats es requereix que aquest projecte tingui una continuïtat de com a mínim quatre anys.

Corresponsabilitat

La intervenció a més de tenir una mirada amb perspectiva de salut també ha d'incorporar la visió de diferents professionals d'altres àmbits i agents de la comunitat. És important donar veu a totes les persones que formen part del projecte fomentant la participació i la responsabilitat que li pertoca a cadascú.

Compromís polític

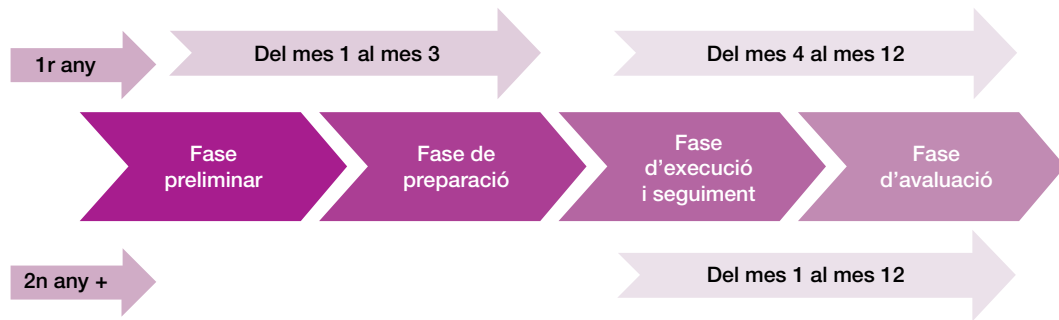
Per iniciar un projecte d'aquesta envergadura és necessari dotar-lo d'un pressupost i d'una dedicació tècnica important. Alhora també fa necessària la participació tècnica d'altres serveis del consistori.

Coordinació i lideratge

Com que es tracta d'una actuació de caràcter comunitari, en aquest projecte hauran de participar diverses persones i es necessitarà que els diferents membres del grup cooperin per dur a terme les diferents fases. Per fer-ho, caldrà una bona organització, mitjançant una figura que lideri i coordini per poder assolir els objectius plantejats.

Una vegada es disposa dels requisits esmentats, ja es pot posar en marxa el projecte. Aquest consta de quatre fases que es troben desenvolupades en aquest apartat. S'ha de tenir present que implementar un programa d'aquestes característiques suposa una alta inversió de recursos i, per tant, no seria convenient efectuar-lo si no hi ha garanties de continuïtat. Es considera que el període d'implementació recomanable és com a mínim d'uns quatre anys. Durant el primer any d'execució es realitzaran les quatre fases, mentre que en els tres anys posteriors només es faran les fases d'execució i seguiment i la d'avaluació.

Fases del desenvolupament de la intervenció

A l'inici de cada fase s'especifica quines són les accions que cal realitzar en cadascuna d'aquestes i una aproximació de la dedicació del personal tècnic municipal, així com dels agents de salut, per així facilitar una valoració dels recursos humans necessaris per a la intervenció a cada territori. Es recomana que el perfil del personal tècnic municipal que coordini aquest projecte sigui el mateix que desenvolupa intervencions de prevenció de drogodependències del municipi o un tècnic del servei de salut o d'una altra àrea, com serveis socials o joventut per exemple, que dediqui un percentatge del seu temps al desenvolupament d'aquest projecte.

El càlcul de la dedicació de recursos humans parteix de l'experiència pilot de Mataró, que disposa de més de noranta locals (sales de festa, discoteques, bars musicals i guinguetes de platja), un aforament agregat d'unes 14.000 persones i una xifra d'entre 2.000 i 3.000 joves que habitualment acudeixen a la zona d'oci els divendres a la nit.

A partir dels recursos humans disponibles a cada municipi, cal considerar la possibilitat de contractar una empresa de serveis que garanteixi el desenvolupament de les diferents fases de la intervenció amb els recursos humans necessaris.

1.1. Fase preliminar

És la primera fase del projecte. Com ja s'ha dit a l'inici, és una intervenció amb un enfocament comunitari i això significa que hi participaran agents de diferents àmbits i requerirà establir molts contactes i realitzar reunions.

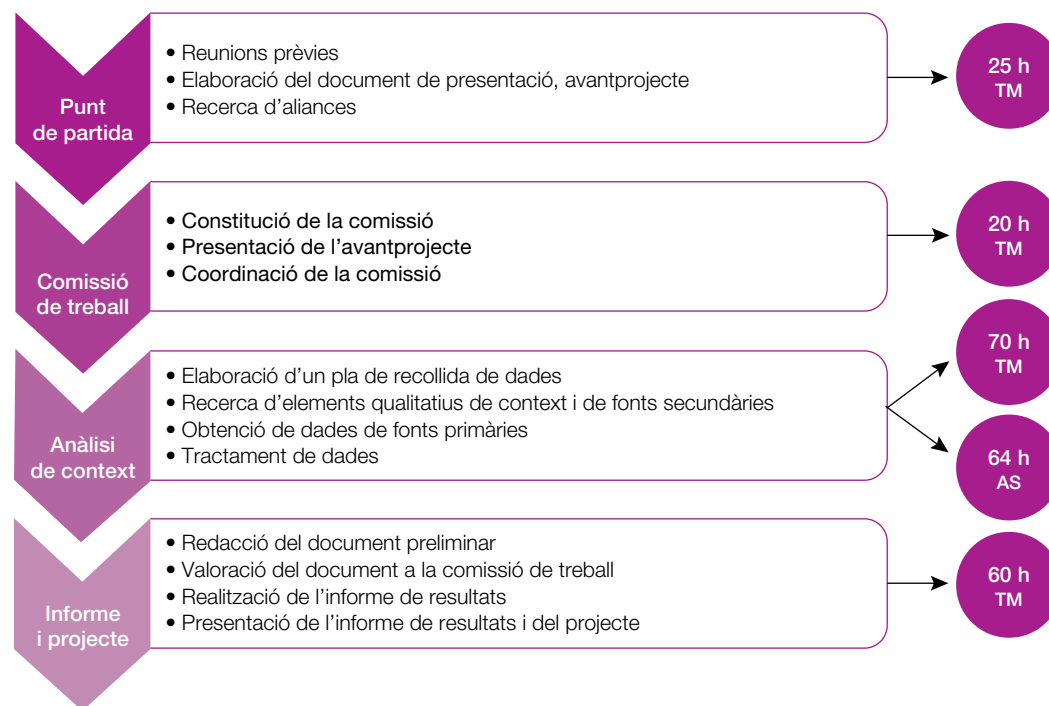
Per aquest motiu, es fa necessari crear una comissió de treball. S'ha d'explicar bé quin és l'objectiu d'aquesta comissió, què es vol aconseguir i què és el que es necessita de cadascuna de les persones participants. La finalitat és crear aliances per tal de generar un clima de treball col·laboratiu i corresponsable.

Un cop la comissió estigui creada es realitzarà la diagnosi de la realitat en la qual es vol intervenir. Caldrà conèixer en quins nivells es troba el territori pel que fa al consum d'alcohol de les persones joves en les zones d'oci, informació essencial per tenir una orientació de com haurà de ser el disseny del projecte que es vol portar a terme.

Una vegada obtinguts els resultats de la diagnosi i valorats els objectius i propostes d'actuació, s'haurà de presentar el projecte a totes les persones participants.

Tal com s'especifica en la figura anterior, el temps orientatiu per portar a terme aquesta fase és d'uns tres mesos.

Fase preliminar

Càlcul aproximat d'hores de: TM Tècnic municipal - AS Agent de salut

1.1.1. Punt de partida

Iniciar un projecte d'intervenció d'aquestes característiques suposa comptar amb la participació de diferents agents del territori, per a això, és imprescindible el compromís de l'administració que lideri el projecte.

Inicialment s'ha de partir del consens de diferents serveis de l'administració mateixa i cercar aliances tant amb altres administracions o serveis del territori com amb agents de la comunitat. Per aconseguir aquestes aliances caldrà elaborar un document de presentació, un avantprojecte, que ajudarà a justificar la intervenció, concretar la missió i definir el paper dels diferents serveis implicats en el seu desenvolupament.

Un cop elaborat aquest document, és el moment de presentar-lo a aquelles persones que participen en aquest projecte de forma corresponsable des de l'inici i així constituir seguidament la comissió de treball.

1.1.2. Creació de la comissió de treball

El projecte que es presenta és comunitari i de treball transversal, això significa que hi participaran professionals i agents socials de diferents àmbits. Aquest fet fa necessari constituir una comissió de treball i garantir una intervenció preventiva adequada. La creació d'aquesta comissió implica identificar i decidir quins són els agents socials amb els quals cal comptar en els diferents moments de la intervenció.

Per crear aquest grup, prèviament s'ha de presentar l'avantprojecte a totes les persones convocades, d'aquesta manera les persones participants coneixen de primera mà quin és el motiu pel qual se'ls ha convocat, així com què s'espera de la seva participació.

La comissió ha d'estar formada per personal tècnic i agents del municipi procedents de tots els àmbits implicats. El grup pot ser més o menys nombrós depenent de les característiques de cada municipi o territori.

Proposta de la composició de la comissió de treball

Personal tècnic de l'Administració municipal	Personal tècnic d'altres administracions públiques	Professionals d'altres serveis	Altres agents implicats (societat civil)
- Salut	- Diputació de Barcelona	- Si es precisa, entitat o empresa que realitzarà la intervenció	- Representants del gremi o del sector empresarial
- Benestar social	- Consells comarcals/ mancomunitats/ agrupacions de municipis	- Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències de zona	- Representants d'entitats juvenils
- Joventut	- Mossos d'Esquadra, Àrea Bàsica Policial del territori	- Serveis sanitaris d'urgències del territori	- Consell de joventut
- Igualtat	- Agència de Salut Pública de la Generalitat de Catalunya	- Servei d'emergències mèdiques	- Entitats del tercer sector del territori
- Policia Local	- Associació de veïns i veïnes
- Promoció econòmica	- Mitjans de comunicació
- Comunicació
- Cultura / festes
- Esports
- Espais públics
...

Com es pot observar en la taula, aquesta comissió estaria formada per un grup de persones d'àmbits molt diversos, per aquest motiu és necessari que hi hagi una persona coordinadora que la lideri. Aquesta podria ser, com ja s'ha esmentat abans, la persona referent del programa del pla de drogues o personal responsable de les accions preventives que es realitzen al municipi.

Inicialment, una de les tasques d'aquesta comissió serà la participació en la realització de l'anàlisi de context per així poder definir quines són les principals necessitats detectades i col·laborar en el disseny del projecte d'intervenció, i en el seguiment i l'avaluació de la implementació. Per aconseguir-ho, caldrà planificar les diferents tasques i acordar el calendari de reunions de la comissió de treball.

1.1.3. Anàlisi del context

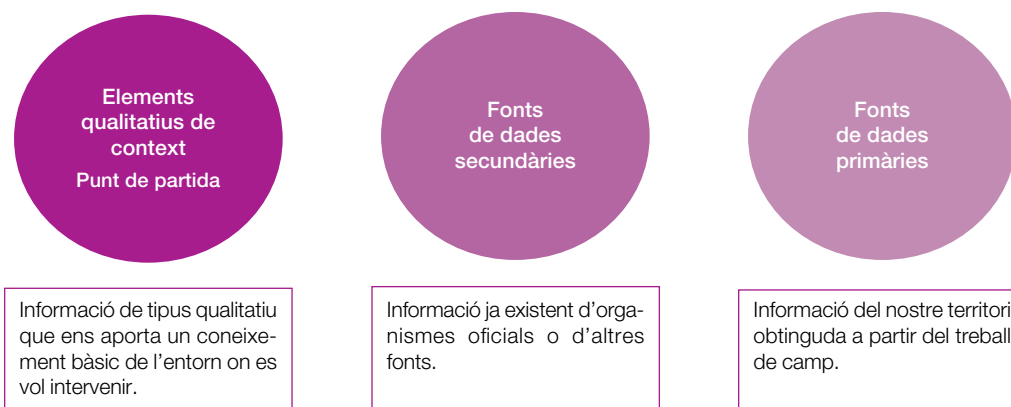
L'anàlisi del context ha de facilitar el coneixement del territori on es vol intervenir. Serà el punt de partida per valorar les necessitats, els aspectes a millorar i, posteriorment, elaborar els objectius que cal assolir amb la nostra intervenció.

Aquesta diagnosi ha de descriure:

La definició dels patrons de consum d'alcohol, altres drogues i les pràctiques de risc associades.
La percepció del risc per part de les persones joves en relació amb el consum d'alcohol i altres drogues.
L'entorn on es desenvolupen les festes, els esdeveniments o els espais d'oci del territori.
La tipologia de locals d'oci.
Les intervencions relacionades per altres agents en l'àmbit de l'oci nocturn.
La percepció que tenen les persones joves, empresariat i personal del sector i/o altres professionals dels serveis de seguretat amb relació al consum d'alcohol, altres drogues i les pràctiques de risc associades.
La percepció que tenen els professionals dels serveis de salut pel que fa al consum d'alcohol, altres drogues i els riscos associats en joves.

Per fer una bona diagnosi de la realitat sobre la qual es vol intervenir cal obtenir informació que permeti dibuixar de forma clara quina és la situació actual, quines són les característiques de la població a la qual es dirigeix el projecte, quin és el context municipal, etc. Per obtenir totes aquestes dades s'haurà de recórrer a elements qualitatius de context, a fonts secundàries i a fonts primàries. Aquest treball permetrà tenir prou elements per planificar la intervenció posterior.

Elements per a l'anàlisi del context

Elements qualitius de context. Punt de partida

Abans de començar a dissenyar quines dades es volen obtenir en la diagnosi, es recomana tenir en compte diversos elements de tipus qualitatiu, que aportin informació bàsica entorn de la realitat en la qual es vol intervenir. Aquests elements serveixen per ubicar la problemàtica i descriure quins són els diferents aspectes a tenir en compte a l'hora de planificar la diagnosi concreta i la posterior intervenció.

Elements qualitius de context
Descripció de les festes del municipi en què hi ha consum d'alcohol i altres drogues: festa major, festivals, carnaval, castanyada/Halloween, etc.
Descripció de les zones del municipi on es concentren les activitats d'oci nocturn, siguin les habituals o les més concorregudes, com les que tenen lloc en determinats moments de l'any.
Descripció general de les tipologies d'espais tancats d'oci nocturn que hi ha al municipi: pubs, discoteques, afters i situació d'aquests.
Descripció dels espais oberts on es consumeix alcohol i altres drogues en el municipi: places, pàrquings, zones industrials, parcs, platges, etc.
Descripció dels recursos de què disposa el municipi per realitzar la intervenció preventiva: humans (propis o externs) i econòmics.
Descripció de la intervenció preventiva i de reducció de riscos relacionada amb el consum d'alcohol i altres drogues que s'efectua al municipi en diferents àmbits.

Fonts de dades secundàries

Les dades secundàries s'obtenen d'informació ja existent o elaborada per altres entitats o organismes a partir d'indicadors, enquestes oficials, fonts de dades municipals, etc.

A continuació, es presenta un petit recull de les fonts secundàries proposades per realitzar l'anàlisi de la situació en un projecte sobre aquesta temàtica.

Fonts de dades secundàries

Realitat municipal	Consum de drogues
Padró d'habitants	Catalunya:
Servei de mobilitat	Enquesta sobre alcohol i drogues a Espanya (EDADES), submostra de Catalunya
Servei de llicències d'activitats	Enquesta estatal sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari (ESTUDES), submostra de Catalunya
Servei de joventut	Municipi:
Servei de participació	Servei de salut
Policia Local / Mossos d'Esquadra	Dispositius sanitaris del municipi
	Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències de la zona
	Policia Local / Mossos d'Esquadra

En l'annex 1 es pot consultar una llista exhaustiva d'indicadors i fonts secundàries per obtenir informació i emmarcar el projecte en un context més global, i així delimitar la realitat local de forma més concreta i específica.

Fonts de dades primàries

Les dades primàries són aquelles que s'obtenen directament del territori, a partir del treball de camp, utilitzant diferents tècniques com enquestes, entrevistes, grups de discussió, etc. Aquestes dades poden ser de tipus quantitatiu o qualitatiu.

L'obtenció de dades de fonts primàries és força costosa, ja que la investigació requereix moltes hores de treball de camp. La persona responsable del projecte es pot encarregar de realitzar les entrevistes als professionals de diversos serveis i a l'empresariat del sector i dirigir l'anàlisi DAFO (anàlisi de debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats) amb els membres de la comissió; les enquestes, adreçades a menors de 25 anys en els espais de festa, les poden realitzar, per exemple, les persones joves que es formaran com a agents de salut i que després efectuaran la intervenció preventiva.

A continuació es mostra un quadre resum de les diferents tècniques per obtenir dades de fonts primàries. Els annexos del dos al sis, ofereixen propostes de models corresponents a cadascuna de les eines.

Tècniques per a l'obtenció de dades de fonts primàries

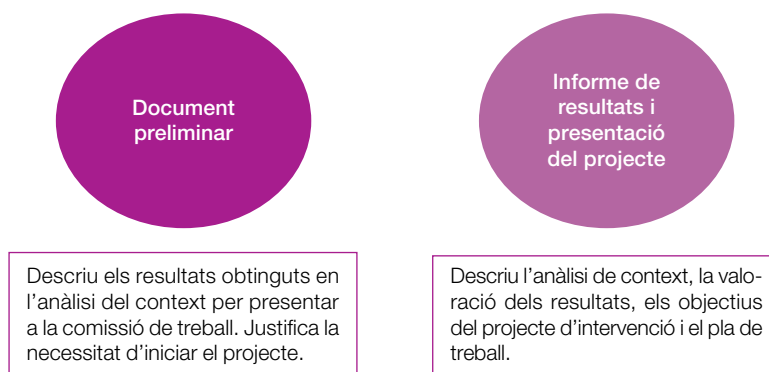
Tècnica	Població diana	Recomanacions	Models
Enquesta	Persones joves menors de 25 anys en espais de festa	– Cal determinar: univers, mostra, variables, categories, tipus de preguntes (obertes, tancades, semitancades, etc.), possibilitat de codificació de respostes i com es farà el buidatge de les dades.	Annex 2
Entrevista	Sector empresarial de les zones d'oci	– Es recomana portar a terme entrevistes semiestructurades (guió amb informació bàsica a obtenir, però amb flexibilitat d'introduir matisos i canvis de tema).	Annex 3
	Professionals experts en la problemàtica	– És important documentar-se bé abans de fer les entrevistes. – Es pot valorar l'enregistrament de l'entrevista i la posterior transcripció i codificació.	Annex 4
Grup de discussió	Joves de 16 a 25 anys	– Es recomana que els grups siguin d'entre 4 i 12 persones. – Per a la selecció dels grups i participants cal tenir en compte criteris d'homogeneïtat i heterogeneïtat intergrupals i intragrupal (variables que marcaran la selecció). – Es recomana que hi hagi dos tècnics a cada sessió (un que condueix i l'altre que pren notes). – Cal un guió previ, però flexible que estructurï la sessió i els seus continguts. – Interessa captar els imaginaris socials de les persones participants. – Es recomana l'enregistrament del grup de discussió i la seva posterior transcripció i codificació.	Annex 5
DAFO	Membres de la comissió de treball	– Es recomana fer una anàlisi DAFO un cop es tingui l'informe preliminar de resultats del treball de camp. – El DAFO facilita l'anàlisi de les característiques internes (debilitats i fortaleeses) i la seva situació externa (amenaces i oportunitats). – Ens ajuda a trobar els factors estratègics crítics, per utilitzar-los i promoure canvis i com a base per a la definició estratègica del pla d'actuació.	Annex 6

Per elaborar el pla de treball de l'anàlisi del context seria convenient realitzar una planificació que inclogui, per exemple, els camps següents:

Data/hora/ lloc	Instrument	Àmbit i població diana	Responsable	Dades del contacte	Estat
25/05 11.00 Policia Local	Entrevista	Cossos de seguretat/ Policia Local	Personal tècnic municipal i/o empresa externa	Nom: Telèfon: Correu electrònic:	Efectuada. Pendent rebre dades per correu electrònic

1.1.4. Elaboració de l'informe de resultats i presentació del projecte

Un cop recollides totes les dades s'han d'elaborar dos documents, un de preliminar per presentar-lo a la comissió de treball, i un informe de resultats per presentar-lo públicament, en el qual es definirà el projecte que s'iniciarà.

Document preliminar

Elaborar aquest document ha de servir per valorar amb la comissió de treball les necessitats detectades en l'anàlisi del context i així poder determinar els objectius del projecte d'acord amb la realitat del territori.

Aquest primer informe ha de recollir els resultats obtinguts en l'anàlisi de context i l'ha d'elaborar la persona coordinadora del projecte i/o professionals d'una empresa externa, segons la disponibilitat de personal de cada municipi.

El document preliminar hauria d'incloure els punts següents:

Esquema del document preliminar

Introducció, antecedents i justificació
Objectius de l'estudi
Metodologia del treball de camp
Resultats

Un cop presentat l'informe preliminar s'efectuarà una anàlisi mitjançant la tècnica DAFO (vegeu l'annex 6) en una sessió de la comissió de treball, amb l'objectiu d'elaborar l'informe de resultats en què s'inclouran les conclusions, els objectius i les propostes d'actuació del nou projecte.

Informe de resultats i presentació del projecte

Aquest és l'informe que recull tota la diagnosi elaborada i també els objectius del projecte d'intervenció, el pla de treball i els recursos necessaris per desenvolupar-lo.

Esquema de l'informe

Introducció, antecedents i justificació
Resultats de l'anàlisi del context
Conclusions i propostes*
Descripció del projecte
Recursos humans i materials
Pla de treball
Pressupost
Bibliografia
Annexos

* DAFO

S'aconsella presentar aquest informe a responsables polítics, a totes les persones que formen part de la comissió de treball, les que han participat en l'anàlisi del context, així com les representants dels diferents serveis que poden estar relacionats directament o indirecta amb la població diana i en les accions definides en aquest projecte i, fins i tot, si es cregués necessari, als mitjans de comunicació.

La presentació pública permet informar la ciutadania i els agents vinculats de la problemàtica de tot el treball elaborat fins al moment i de la proposta d'intervenció.

La informació de les diferents intervencions que es pretenen efectuar és cabdal si es busca que els diferents agents treballin de forma activa i en col·laboració. La presentació del projecte és un moment que es pot aprofitar per recollir aportacions entorn de la millora del plantejament de les actuacions, així com per reforçar les diferents col·laboracions entre els agents implicats en el projecte.

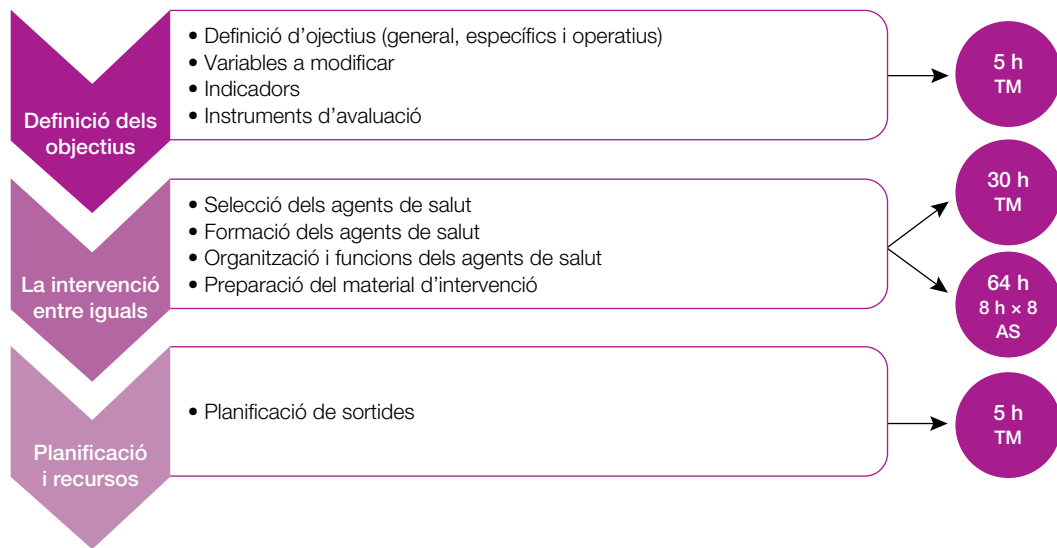
Cada territori hauria de valorar el format de presentació que més s'adeqüi a la seva realitat, com per exemple una presentació per àmbits o sectors, o de manera conjunta, en la qual participin agents dels diferents àmbits.

1.2. Fase de preparació

És la segona fase del projecte en què s'organitza tot el que és necessari per desenvolupar el pla de treball descrit en l'informe.

És el moment de definir els objectius que cal aconseguir amb aquestes intervencions, de seleccionar i formar els agents de salut que realitzaran les accions preventives i de realitzar una bona planificació dels recursos humans i materials necessaris per engegar el projecte.

Fase de preparació

Càlcul aproximat d'hores de: TM Tècnic municipal - AS Agent de salut

1.2.1. Definició dels objectius

Per desenvolupar el projecte s'han de plantejar tota una sèrie d'objectius que cal definir molt bé i amb realisme, atès que, en la seva formulació, es decideixen les variables que es volen modificar i així s'estableixen els criteris a assolir amb els recursos disponibles.

A continuació es presenten els objectius (general, específics i operatius) de la intervenció pilot, d'acord amb la finalitat del projecte.

Finalitat de la intervenció

Efectuar una acció educativa en l'àmbit de l'oci nocturn que contribueixi a millorar les conductes de les persones joves en pro de la salut i la convivència i que fomenti la presa de decisions responsables per afavorir un ambient de festa de més qualitat.

L'objectiu general defineix el canvi que la intervenció vol assolir i, per tant, pot ser comú al desenvolupament d'aquest projecte per a tots els municipis o territoris; no ha de ser necessàriament mesurable però ha de ser congruent amb la missió i amb els objectius específics.

Objectiu general

Reduir en quatre anys el consum d'alcohol i altres drogues i els riscos associats al seu consum, en espais d'oci nocturn en joves fins a 25 anys, en el territori on es desenvoluparà el projecte.

La formulació dels objectius específics ha de contribuir al compliment de l'objectiu general i es definiran d'acord amb les necessitats detectades i els recursos disponibles de cada municipi o territori. Concreten la manera com s'assolirà l'objectiu general.

Els objectius específics, que s'indiquen a continuació, són els que es van definir en la prova pilot de Mataró.

Objectius específics

1. Formar les persones joves com a agents de salut en prevenció de drogodependències, sexualitat, primers auxilis, sensibilització de la violència i civisme.
2. Millorar el coneixement sobre els riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues i modificar les potencials pràctiques de risc de la població jove que consumeix alcohol i altres drogues, així com saber actuar en cas d'una intoxicació etílica (informació bàsica i telèfons d'emergències).
3. Facilitar informació dels recursos existents a la ciutat relacionats amb: el consum de drogues, les emergències mèdiques i la violència masclista.
4. Sensibilitzar sobre els riscos de les relacions sexuals i afectives, posant èmfasi en els embarassos no desitjats i en el VIH i altres infeccions de transmissió sexual.
5. Promoure comportaments cívics (gestió dels residus, conducta davant d'una agressió, d'un robatori...).
6. Establir estratègies per a la detecció de nous consums o noves necessitats.
7. Establir un canal de comunicació i col·laboració amb els cossos de seguretat i la gerència dels diferents bars i discoteques de la zona d'oci on s'intervé.

Un cop establerts els objectius específics, s'han de definir els objectius operatius; aquests concreten els anteriors i han de ser quantificables, mesurables i directament verificables. Permeten fer un seguiment i avaluació del grau de compliment dels efectes que es volen assolir amb els objectius específics.

Amb aquests objectius cal proposar-se canvis aparentment molt modestos (entre el 2 % i el 5 %) o que es donin en un grup molt reduït de població (entre el 15 % i el 20 %),

atès que la intervenció efectuada en un territori amb molta mobilitat de joves suposa que es pugui arribar a un petit percentatge de població. Per garantir que s'obtingran els resultats esperats, caldrà intensificar i donar estabilitat a les intervencions tant com els recursos ho permetin.

En el quadre següent es presenta una proposta d'objectius operatius basada en els que es van definir en la prova pilot. En aquesta proposta no es concreten els resultats esperats per tal que cada territori els pugui adaptar a la seva realitat (mobilitat de la població diana, intensitat de la intervenció, etc.).

Objectius operatius

1. El primer any, es formaran X persones joves a raó de 20 h (8 h inicials i 12 h de continuada). Aquesta formació tindrà continuïtat en els anys posteriors a raó de 12 hores anuals.
2. El primer any, el X % de les persones joves informades pels agents de salut hauran d'haver modificat alguna de les pràctiques de risc, i aquestes sabran com actuar en cas d'intoxicació etílica. El segon any un X %, el tercer any un X % i el quart any un X %.
3. El primer any, el X % de la població diana tindrà un coneixement dels recursos existents de la ciutat relacionats amb el consum de drogues, les emergències mèdiques i la violència masclista i sabran on adreçar-se. El segon any un X %, el tercer any un X % i el quart any un X %.
4. El primer any, el X % de la població diana tindrà un coneixement dels riscos de les relacions sexuals i afectives, la prevenció dels embarassos, del VIH i de les malalties de transmissió sexual. El segon any un X %, el tercer any un X % i el quart any un X %.
5. El primer any, el X % de la població diana sabrà actuar amb civisme (gestió dels residus, accions davant d'una provocació, d'un robatori, etc.). El segon any, el X %, el tercer any un X % i el quart any un X %.
6. Un X % dels agents de salut sabran detectar nous consums o noves necessitats en el primer any d'intervenció, un X % en el segon any, un X % en el tercer any i el X % en el quart any.
7. El primer any, el X % dels agents de salut formats tindran una bona comunicació i col·laboració amb els cossos de seguretat, la gerència dels bars i discoteques de la zona on intervenen; el segon any el X %; el tercer any el X % i el quart any el X %.

1.2.2. La intervenció entre iguals

Un cop definits els objectius del projecte, el pas següent és la selecció i formació de joves que es convertiran en agents de salut.

Com ja s'ha comentat en la introducció, el projecte està basat en la intervenció entre iguals. Existeixen evidències que les persones joves formades com a agents de salut tenen una influència més gran a l'hora de transmetre la informació cap a altres joves. Les seves propostes són més ben acceptades, i resulten més eficaces per prevenir els riscos ocasionats pel consum d'alcohol i altres drogues entre els adolescents i joves.

S'ha de tenir present que l'adolescència és un període en què les relacions entre iguals són molt importants i l'aprenentatge que es produeix entre ells ha demostrat ser més efectiu com més joves són (Swartz, 2003).¹

De fet, la metodologia d'intervenció entre iguals és un bon procediment d'intervenció amb el col·lectiu jove. Diferents teories ho han justificat des de fa anys: la teoria de l'aprenentatge social (Bandura, 1982), la teoria de l'acció raonada (Fishbein i Ajzen, 1975), la teoria de la difusió d'innovacions (Rogers, 1962), l'educació participant (Freire, 1985), entre d'altres.

Turner i Shepherd (1999), a partir d'una revisió bastant àmplia de la literatura d'educació entre iguals en promoció de la salut, han identificat deu raons per adoptar aquesta metodologia:

1. És més rendible que altres mètodes.
2. Els companys i companyes són una font d'informació creïble.
3. L'educació entre iguals apodera les persones implicades.
4. Utilitza un mitjà ja establert de compartir informació i assessorament.
5. Els companys i companyes tenen més èxit que els professionals de passar la informació perquè la gent s'identifica amb les persones més properes.
6. Les persones joves formades com a agents de salut per intervenir entre iguals actuen com a models positius.
7. L'educació entre iguals és beneficiosa per als iguals que realitzen la intervenció.
8. L'educació presentada pels iguals pot ser acceptable quan no hi ha altra educació.
9. L'educació entre iguals es pot fer servir per educar les persones que són difícils d'aconseguir a través de mètodes convencionals.
10. Els companys i companyes poden reforçar l'aprenentatge a través del contacte permanent.

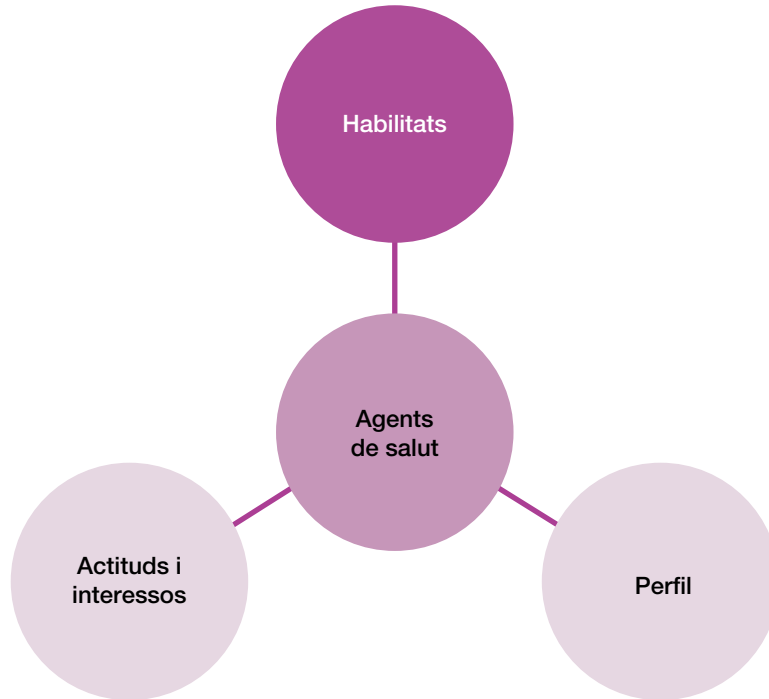
A més d'aquestes deu raons, adoptar aquesta metodologia també promou la participació de les persones joves en projectes preventius d'àmbit comunitari i així n'afavoreix la implicació i el compromís en el desenvolupament de diferents estratègies per prevenir els problemes de consum d'alcohol i altres drogues.

¹ Totes les fonts bibliogràfiques es troben en l'apartat de bibliografia.

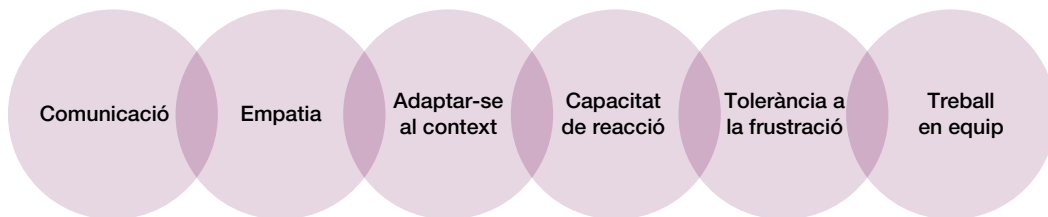
1.2.2.1. Els agents de salut

Les persones joves que realitzaran les intervencions preventives en les zones d'oci entre els seus iguals haurien de ser joves estudiants d'entre 18 i 25 anys. S'ha d'intentar que el grup estigui format per una proporció similar de nois i noies.

A l'hora de seleccionar-los s'han de valorar una sèrie de característiques:

Habilitats

Comunicació: L'agent de salut ha d'interactuar amb joves que es troben en el seu moment d'oci. Ha de tenir bones habilitats comunicatives per iniciar aquest contacte i ser una persona propera i agradable. Una de les accions a realitzar és facilitar informació, per aquest motiu, ha de saber explicar-se amb claredat, organitzar-se bé la informació i saber quina donar en cada moment.

Empatia: L'agent de salut tracta amb persones diverses, per això ha de ser una persona amb capacitat de posar-se en el lloc de l'altra sense jutjar.

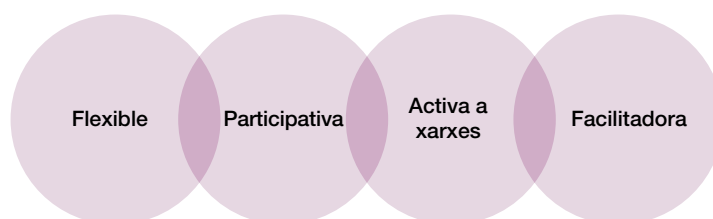
Capacitat d'adaptar-se al context: L'agent de salut ha de saber amb quin tipus de situacions es pot trobar en les seves intervencions i com reaccionar de forma adequada. També ha de tenir clares les seves funcions i límits, ser conscient de fins on pot arribar en cada moment i quin tipus de resposta donar.

Capacitat de reacció: En alguns casos l'agent de salut pot trobar-se en situacions noves, inesperades o greus que fan necessari que actuï o respongui de forma ràpida i adequada, segons les directrius indicades.

Tolerància a la frustració i autocontrol: L'agent de salut ha de ser conscient que les persones joves a qui s'adreça no sempre tindran una bona predisposició a ser ateses, i que els canvis no es donen de forma tan ràpida com es voldria. Ha de tenir clar fins on arriba la seva responsabilitat i ser capaç de controlar les seves reaccions.

Treball en equip i cooperació: L'agent de salut forma part d'un equip, per la qual cosa les accions de cadascú han d'estar consensuades amb el grup. És important que tingui facilitat per arribar a acords, que col·labori amb la resta de companys i companyes i aportï idees noves.

Actituds, interessos i motivacions

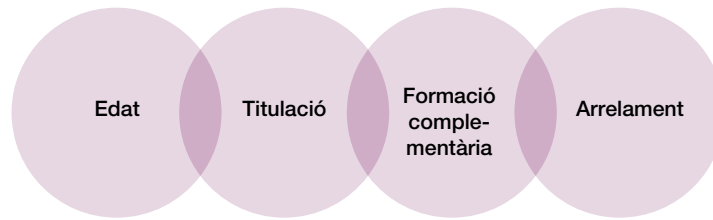
Flexible: Pel tipus de feina que realitzarà, l'agent de salut ha d'estar disposat a exercir la seva tasca en horari nocturn, en llocs on hi ha molta diversitat de col·lectius i en un ambient d'oci, d'acord amb el seu rol i funcions.

Participativa: L'agent de salut ha de ser una persona activa i implicada, amb capacitat d'influir en el seu entorn immediat.

Activa a les xarxes socials: L'agent de salut ha d'estar acostumat a relacionar-se a través de les xarxes socials per facilitar la difusió de les activitats que es realitzen i ajudar a fer visible el programa.

Facilitadora: Es valora que l'agent de salut tingui un caràcter cooperatiu, que cregui en el treball en equip i pugui treballar de forma coordinada amb la resta del grup i la persona responsable del projecte.

Perfil

Edat: Jove major d'edat fins a 25 anys, com a màxim.

Titulació: L'agent de salut pot tenir formació en cicles formatius de grau superior, batxillerat o cursar estudis universitaris, preferentment de l'àmbit de la salut, social o d'atenció a les persones.

Formació complementària: Es valora la seva experiència com a monitor del lleure o d'altres activitats.

Arrelament: Es prioritzarà que sigui resident del mateix municipi o de l'àmbit territorial on s'efectua la intervenció, amb coneixement de les característiques de l'espai de festa, dels diferents ambients, dels serveis i recursos preventius i assistencials. Ser de la zona afavoreix la creació d'un discurs preventiu i/o de reducció de riscos que traspasa el context de la festa i arriba per altres canals d'interacció entre iguals.

1.2.2.2. Formació dels agents de salut

Les persones seleccionades, com a requisit indispensable, realitzaran una formació específica per poder intervenir. Aquesta servirà per compartir el model d'intervenció, realitzar les mateixes estratègies i clarificar bé el seu rol i funcions. S'ha de tenir present que els agents de salut formats actuen com a models i, per tant, les persones joves aprendran d'ells una sèrie d'informacions i pautes que cal que estiguin prèviament consensuades entre l'equip d'agents de salut.

Inicialment, aquestes persones rebran una formació d'unes vuit hores, per capacitar-les com a agents de salut, i al llarg de l'any realitzaran unes dotze hores més de formació continuada, segons les necessitats.

En el quadre següent es presenta una proposta de continguts específics distribuïts en diferents mòduls necessaris per realitzar les intervencions correctament. En la formació continuada aquests continguts es poden ampliar a partir de les necessitats detectades en les sortides.

Proposta de continguts per a la formació dels agents de salut

Mòdul 1. Prevenció dels riscos associats al consum d'alcohol i/o altres drogues. Efectes i interaccions de les diferents substàncies i conductes de risc. Diferències en el consum dels nois i les noies. Pautes d'actuació per minorar els riscos relacionats amb el consum de substàncies.
Mòdul 2. Violència de gènere: estereotips de gènere. Actuació en casos de violència masclista i/o d'agressions sexuals en l'àmbit de l'oci nocturn.
Mòdul 3. Recursos de la ciutat relacionats amb l'atenció a les drogodependències, serveis d'urgències mèdiques, l'atenció a la salut sexual i reproductiva, cossos de seguretat, centre d'informació i recursos per a dones...
Mòdul 4. El rol dels agents de salut. Responsabilitats i funcions. Habilitats socials per intervenir i per a la resolució de conflictes.
Mòdul 5. Intervenció: actuació dels agents, accions a efectuar, registres d'observació, avaluació i seguiment.
Altres continguts segons les necessitats detectades.

Amb el propòsit d'avaluar si amb la formació efectuada s'han aconseguit els objectius de capacitació dels agents de salut, en l'annex 7 es presenten dos models de qüestionaris: el de preformació i el de postformació (annex 7.1), i un de satisfacció per avaluar cada sessió de formació (annex 7.2).

1.2.2.3. Organització i funcions dels agents de salut

Un cop s'han format els agents de salut ja es poden iniciar les intervencions *in situ*. Els agents, coordinats pel tècnic o tècnica responsable, efectuaran les sortides previstes en el projecte d'intervenció. Intervindran en parelles als llocs on es concentra el jovent en els moments d'oci nocturn, amb l'objectiu d'apropar-se a les persones joves i oferir-los informació dels riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues, així com reduir-ne els riscos. A més, aquests agents també poden oferir informació sobre temes relacionats amb violències i promoure conductes més cíviues. Durant la seva intervenció, els agents no poden fumar, prendre alcohol o altres drogues.

Tot i que els agents de salut es van desplaçant per la zona, seria convenient poder disposar d'un punt d'atenció fix, tipus carpa, sempre situat al mateix lloc i atès pel responsable de l'equip per facilitar la coordinació d'accions amb els agents de salut. A més també seria el punt de referència, des d'on oferir informació, atenció i suport a les persones que ho necessitin.

Per efectuar un seguiment de la intervenció, l'agent de salut disposarà d'un registre, vegeu annex 8 «fitxa de contacte», en què anotarà el contacte realitzat i l'actuació efectuada.

Per descriure millor el rol dels agents de salut, a continuació es resumeixen les seves funcions:

Funcions dels agents de salut

Informar les persones joves sobre conductes de risc i donar pautes per minorar els riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues.
Informar dels recursos o serveis del municipi que poden precisar.
Atendre les necessitats de les persones joves i poder informar, orientar i acompanyar-les.
Oferir atenció <i>in situ</i> en cas d'intoxicació de la persona jove o altra situació en què necessiti ser atesa (baralles, assetjament...).
Informar la persona coordinadora per tal de sol·licitar la intervenció d'altres professionals quan es precisi.
Complimentar els diferents registres d'activitat.
Observació i delimitació de les zones, detecció de noves zones de consum, d'itineraris, de punts foscos, detecció de venda o subministrament ambulant de begudes alcohòliques a menors, etc.

1.2.3. Planificació i recursos

Un cop descrits els objectius que es volen aconseguir amb la intervenció dels agents de salut, i concretades les seves funcions, és el moment de valorar quins són els recursos humans i materials que es necessiten per iniciar el projecte.

Com ja s'ha comentat, aquest ha de ser un projecte estable i amb continuïtat, per així aconseguir canvis en la població diana. Per aquest motiu s'ha de fer una bona planificació dels recursos que es necessiten i dels que es poden disposar.

Pel que fa als recursos humans és necessari que un professional assumeixi les funcions de coordinació del projecte. Com ja s'ha esmentat, aquesta tasca la podria assumir la persona referent dels programes de prevenció de drogodependències del municipi, o bé una figura tècnica d'una altra àrea. A l'hora de planificar el projecte es pot valorar que aquest professional també sigui l'encarregat directe del seguiment i la coordinació de les intervencions dels agents de salut, o bé que aquesta tasca l'assumeixi un altre professional.

A més, també s'ha de disposar d'un mínim de vuit agents de salut, que seran les persones encarregades de realitzar la recollida d'informació en l'etapa de l'anàlisi de context, així com les intervencions en els espais d'oci.

Pel que fa als *recursos humans* s'hauria de disposar de:

Recursos humans

- Un o dos professionals que assumeixin les funcions següents:
 - Coordinació tècnica del projecte a escala general. La seva funció és la de coordinar el projecte en totes les seves fases: preliminar, preparació, execució i seguiment, i avaluació, tot i que es contracti una empresa externa.
 - El tècnic o tècnica referent dels programes de prevenció de drogodependències del municipi del Servei de Salut o d'altres serveis.
 - Figura tècnica d'una altra àrea del municipi, com pot ser Benestar Social, Joventut...
 - Execució tècnica: coordinació dels agents de salut formats i intervenció en aquells casos de risc que es detectin.
 - El tècnic o tècnica referent dels programes de prevenció de drogodependències del municipi del Servei de Salut o d'altres serveis.
 - Figura tècnica d'una altra àrea del municipi, com pot ser Benestar Social, Joventut...
- Mínim vuit agents de salut: Estudiants del municipi o territori d'entre 18 i 25 anys. El nombre d'agents de salut formats es calcularà a partir de l'aforament agregat i dels espais d'oci nocturn on es concentra la població jove.

Un altre aspecte a tenir en compte són els recursos materials que els agents de salut necessiten per realitzar les intervencions en els espais d'oci nocturn. Disposar d'aquests elements es considera imprescindible per poder portar a terme unes actuacions de qualitat.

Pel que fa als *recursos materials* s'hauria de disposar de:

Recursos materials

- Armilla identificadora per als agents de salut.
- Aigües, bosses, material preventiu informatiu (fullets, díptics, jocs), preservatius o altres materials per donar a les persones joves.
- Qüestionaris d'avaluació, fulls de registre: els passaran els agents de salut als joves atesos.
- Telèfons mòbils.

A l'hora de planificar el projecte caldrà concretar si es considera adient instal·lar un punt fix a l'espai d'oci que serveixi de lloc de referència per a les persones joves i de punt de trobada per als agents de salut. Aquest punt fix pot ser des d'una carpa a una caseta, i també es pot optar per una furgoneta o una petita autocaravana. En el quadre següent s'especifica quina hauria de ser la infraestructura mínima d'aquest punt.

Pel que fa al *punt fix* s'hauria de disposar de:

Infraestructura mínima per a la intervenció en l'espai públic:

- 1 Carpa/ furgoneta/ petita autocaravana: punt de referència per a persones joves i els agents de salut i per posar el material preventiu: tríptics, preservatius, alcoholímetres, etc.
- Taules, cadires, gandula, llum no connectat a la xarxa, mantes tèrmiques d'un sol ús (per a aquells casos que requereixin una atenció específica com necessitat de descans, intoxicació etílica, etc.).

Un cop previstos els recursos humans i materials, d'acord amb el pressupost disponible, ja es pot elaborar el calendari de sortides anuals. A continuació es presenta una proposta de taula organitzativa de sortides:

Calendari de sortides anuals

Data / hora	Lloc Itinerari Aforament	Nombre d'agents de salut	Accions previstes	Observacions

A l'hora d'elaborar el calendari és important que es garanteixi una intervenció estable durant tot l'any i sobretot en aquelles festes més assenyalades i concorregudes –carnestoltes, Sant Joan, festa major, castanyada, Cap d'Any, etc.– o celebracions que són específiques de cada municipi o territori.

Per obtenir els resultats esperats, es recomana fer un mínim de dotze sortides l'any, nombre que pot variar segons la rotació de joves existents a la zona. Si es tracta d'un municipi que té una zona d'oci nocturn estable, es recomana planificar un mínim d'una sortida mensual, especialment en divendres o dissabte nit, prioritzant el dia que hi hagi més presència de joves menors d'edat. Com ja s'ha comentat, l'aprenentatge que es produeix entre iguals ha demostrat tenir més efectivitat com més joves són (Swart, 2003).

L'horari de cada sortida es fixarà d'acord amb les dades de l'anàlisi efectuada a cada territori. Cal que es tinguin en compte els horaris habituals de sortida dels joves i el moment en què s'inicia el consum. Habitualment les accions de prevenció s'efectuen entre les 23 h i les 2.30 h, atès que a partir d'una hora determinada costa efectuar una intervenció preventiva i esdevé més una acció de detecció i d'atenció de persones amb problemes relacionats amb el consum.

Quan la intervenció es planifiqui en festes assenyalades o molt concorregudes, l'horari dependrà dels actes que s'organitzin.

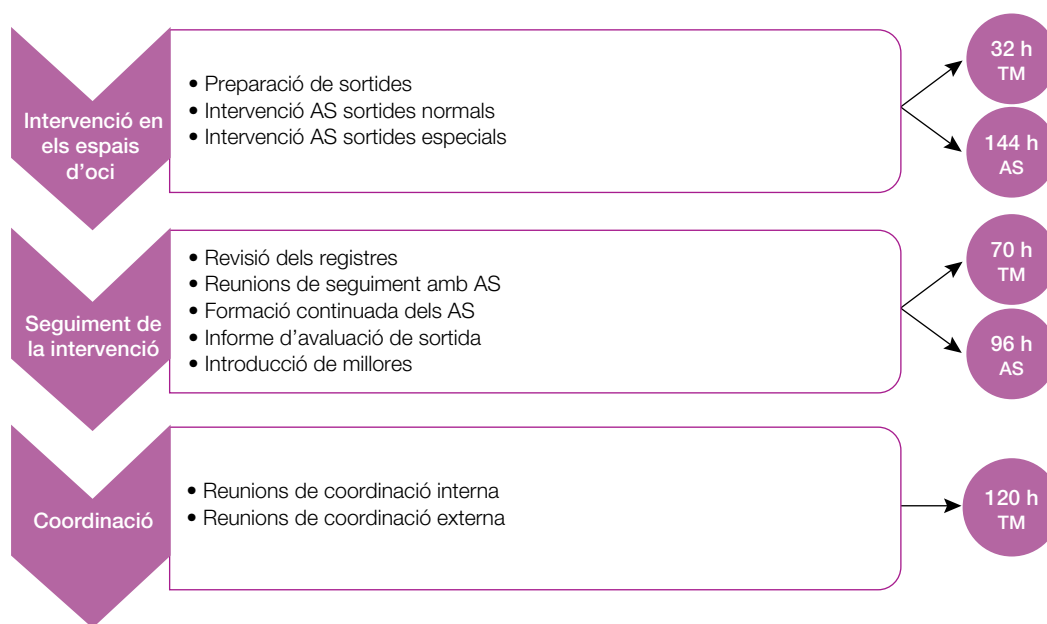
1.3. Fase d'execució i seguiment

En la fase d'execució i seguiment es preparen les sortides dels agents de salut al territori. És l'etapa en què comença la intervenció preventiva amb les persones joves que es troben en les zones d'oci detectades en l'anàlisi de context. Les sortides es distribuïran en caps de setmana o en ocasions especials com una festa major, carnaval...

Durant el transcurs d'aquestes sortides s'ha de fer un acompanyament als agents mitjançant reunions periòdiques per tenir el retorn de les seves intervencions i resoldre dubtes que els puguin sorgir, així com realitzar la revisió dels seus registres.

Aquest seguiment permetrà reajustar les intervencions que es considerin conve-nients, i garantir així que siguin eficients, efectives i eficaces. El seguiment i l'avaluació continuada es pot realitzar des de l'equip tècnic que executa directament el projecte, així com en el marc de les sessions periòdiques de la comissió de treball.

Fase d'execució i seguiment

TM Tècnic municipal - AS Agent de salut

1.3.1. Intervenció en els espais d'oci

Tot el treball fet durant les etapes anteriors té per objectiu assegurar que la intervenció dels agents de salut en els espais d'oci nocturn sigui una intervenció de qualitat. Aquest és el moment en què tots els recursos es posen en marxa per tal que les accions dels agents de salut en les zones identificades assoleixin els objectius i s'obtinguin els resultats esperats.

Un cop es té delimitada la zona, s'han d'organitzar les sortides que es faran durant

l'any, per això serà necessari saber quin nombre de sortides es poden fer, les dates d'aquestes i el nombre d'agents que hi actuaran.

Perquè les intervencions tinguin l'efecte esperat es recomana fer, com a mínim, una sortida mensual amb quatre agents de salut. En dates especials com carnestoltes, festa major, festes de final de curs, festes de Nadal, etc., s'hauria de disposar d'un mínim de vuit agents, ja que, en aquestes ocasions, l'afluència de població adolescent i jove augmenta.

Els agents actuaran sempre en parella i estaran coordinats per la persona responsable que els organitzarà i els donarà suport en el cas que calgui.

És primordial que els agents de salut coneguin bé la zona on han de realitzar la intervenció i que les persones joves els identifiquin amb facilitat. Per aquest motiu, els i les agents de salut aniran identificats amb samarretes o armilles.

Per apropar-se al jovent present a la zona, els agents de salut realitzaran diferents accions i dinàmiques per donar-se a conèixer i alhora transmetre missatges preventius.

A continuació es presenten una sèrie d'accions, a manera d'exemple, de les activitats que es poden realitzar en les diferents sortides. Aquestes accions poden ser de sensibilització, de detecció o d'actuació en situacions de risc. Totes aquestes funcions han d'estar consensuades entre els agents de salut, per així realitzar una actuació el més estandarditzada possible.

Accions dels agents de salut

Acció 1. Sensibilització

Fitxa de contacte

Objectiu: presentació i presa de contacte.

Contingut: presentació, data, any de naixement, gènere, lloc de procedència, intervenció efectuada.

Annex 8

Acció 1. Sensibilització

Pautes de reducció de riscos

Objectiu: reduir riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues.

Contingut: informació sobre alcohol, cànnabis, interaccions entre diferents drogues, conducció, sexe segur, civisme, baralles, violències masclistes.

Annex 9

Acció 1. Sensibilització

Joc de les targetes

Objectiu: presa de contacte i reducció de riscos associats al consum d'alcohol.

Continguts: informar sobre les graduacions que tenen les diferents begudes alcohòliques i sobre el consum de risc.

Annex 10

Acció 2. Detecció

Detecció d'indicadors de risc

Objectiu: detectar situacions en què s'observen conductes que poden esdevenir un risc per a la persona/es i efectuar-ne el seguiment.

Indicadors: cal observar els consums que fa la població jove, si hi ha intoxicacions, baralles, assetjament, robatoris...

Annex 11

Acció 3. Actuació en situacions de risc

Atenció, urgència i emergència

Objectiu: atendre les persones joves en situacions que poden esdevenir o són una urgència o emergència.

Contingut: pautes a seguir en cas de situacions de risc i trucar al 112 si cal.

Annex 12

1.3.2. Coordinació i seguiment

Paral·lelament a les sortides, cal establir una sèrie de reunions de coordinació amb els agents de salut per valorar les intervencions realitzades, fer-ne un seguiment, analitzar les incidències que hagin succeït, planificar les properes intervencions, detectar noves necessitats, proposar accions de millora, etc.

És necessari per a una correcta coordinació amb els i les agents: establir la data, hora i lloc de les reunions en un quadre de temporització, marcar un ordre del dia i anotar els acords presos. Es recomana fer una reunió mensual.

Alhora també cal reunir-se amb les persones responsables d'altres serveis (Policia Local, Mossos d'Esquadra, Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències, serveis d'emergències mèdiques, responsable de l'empresa contractada, si fos el cas, empresariat del sector, etc.) per fer un seguiment de les accions consensuades en el pla de treball. La periodicitat d'aquestes reunions estarà en funció de les necessitats detectades i les incidències que es produeixin.

En l'annex 13 es pot consultar un model de formulari per fer un resum de les reunions de coordinació interna o externa i poder registrar bé els continguts tractats, els acords presos, les persones responsables de cada acord i el calendari.

1.4. Fase d'avaluació

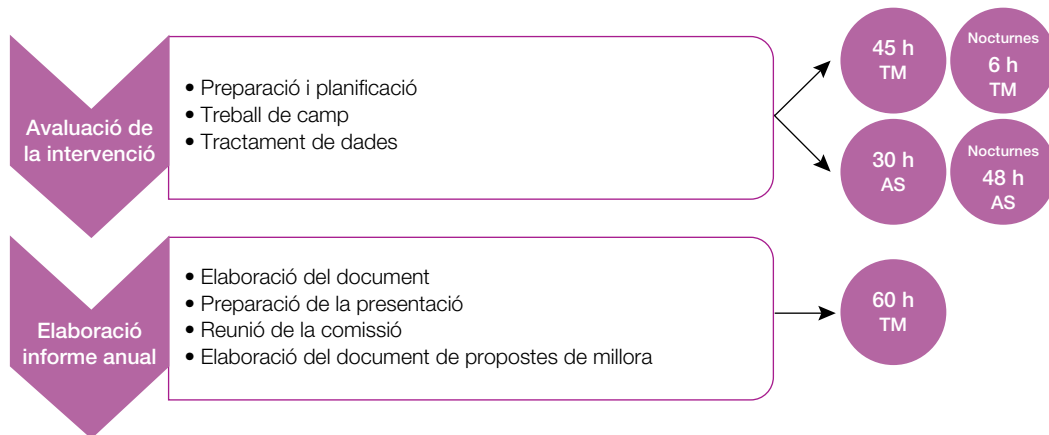
L'avaluació és un procés que mesura si la intervenció ha aconseguit els objectius que s'havien previst durant la fase de disseny i planificació. Amb l'avaluació es determinarà si el programa ha tingut l'èxit esperat i es podrà concretar si l'adequació dels mitjans i recursos ha estat correcta. L'avaluació també permetrà establir propostes de millora per optimitzar el programa en qüestió.

Amb l'avaluació no només es valoren els resultats de la intervenció, sinó que també es revisa el disseny, els sistemes de seguiment i els processos d'execució.

L'objectiu és aconseguir informació sobre la qualitat i utilitat de les actuacions per millorar-les i valorar si cal redefinir-les.

Un cop feta l'avaluació es procedirà a elaborar l'informe per presentar-lo a la comissió tècnica, presentar els resultats i valorar les propostes de millora de cara al seguiment del projecte.

Fase d'avaluació

Càlcul aproximat d'hores de: TM Tècnic municipal - AS Agent de salut

1.4.1. Avaluació de la intervenció

Al llarg de la implementació de les actuacions es recomana anar fent un seguiment continuat per tal de poder introduir petits canvis o reajustaments que millorin la qualitat de les accions. Tanmateix, l'avaluació general es preveu portar-la a terme anualment.

L'objectiu de l'avaluació és optimitzar el programa, tant des d'una perspectiva processal com de resultats.

L'avaluació ha de tenir en compte els agents participants i totes aquelles persones que s'han implicat en el programa.

Es recomana fer una planificació del procés d'avaluació que permeti consensuar què es vol avaluar, identificar variables importants, la població d'estudi i la informació disponible, considerar les tècniques de recollida de nova informació, i establir els mètodes que s'utilitzaran per visualitzar les dades resultants.

A l'hora de fer l'avaluació es recomana valorar el projecte i la intervenció des de diferents perspectives i segons els objectius de l'avaluació:

Diferents tipologies d'avaluació

Avaluació de les necessitats	Analitza si la problemàtica existent justifica l'existència del programa i si el disseny té en compte les característiques de la problemàtica, és a dir, valora la pertinència de la intervenció. Aquest procés es realitza en les primeres etapes de plantejament del programa, tanmateix, es pot repetir al cap d'un temps per valorar si aquestes necessitats han variat.
Avaluació del disseny	Valora si el plantejament fet en un inici permet una execució òptima del projecte, és a dir, si la solució proposada és adient, valorant la coherència i els fonaments del disseny teòric plantejats. Es tracta d'identificar si el disseny de la intervenció pública té defectes en la determinació dels seus objectius i/o en els fonaments lògics sobre com espera assolir-los (Blasco, 2009).
Avaluació de procés o d'execució	Compara el disseny teòric del programa amb el seu funcionament real. S'avalua la implementació, l'esforç efectuat, la cobertura de la intervenció i la seva qualitat.

Avaluació del producte	<p>Aborda la qüestió de si la intervenció ha desencadenat els canvis esperats sobre el problema inicialment plantejat.</p> <p>Eficiència: valora la relació entre els resultats i l'esforç realitzat i si els objectius s'han assolit amb el mínim cost possible.</p> <p>Eficàcia: valora el grau de consecució dels objectius.</p> <p>Efectivitat: valora si el programa aconsegueix uns efectes positius, independentment de si aquests estaven inicialment previstos o no.</p> <p>Realitzacions: valora si s'han aconseguit els objectius operatius del programa.</p> <p>Resultats: valora si s'han assolit els objectius específics del programa.</p> <p>Impactes: valora si s'han assolit els objectius globals del programa, és a dir, si la intervenció ha desencadenat els canvis esperats sobre el problema inicialment plantejat.</p>
-------------------------------	---

Per al seguiment i l'avaluació del projecte cal que s'estableixin un seguit d'indicadors. Els indicadors poden servir per mesurar la realització, els resultats, l'impacte i els recursos utilitzats en el programa.

A continuació es presenten els diferents tipus d'avaluació amb algunes propostes d'indicadors i amb la concreció dels models d'instruments que poden ser d'utilitat, inclosos en els annexos.

Elements a avaluar i proposta d'indicadors

Tipus d'avaluació segons els seus objectius	Possibles elements a avaluar	Alguns indicadors d'exemple (quantitatius o qualitatius)	Models
Necessitats	<ul style="list-style-type: none"> - Característiques de la població diana. - Consums d'alcohol i altres drogues. - Àmbit territorial de la intervenció. - Serveis o prestacions existents al municipi. - Percepcions sobre la necessitat de polítiques públiques per pal·liar la problemàtica. 	<ul style="list-style-type: none"> - Població diana segons grups d'edat i sexe. - Consum de drogues en la població jove del municipi segons tipus de substàncies. - Freqüència de consum d'alcohol entre la gent jove en entorns d'oci nocturn. - Zones del municipi on habitualment s'ha detectat consum d'alcohol i/o altres drogues, per part de joves de fins a 25 anys. 	Annexos de l'1 al 7
Disseny	<ul style="list-style-type: none"> - Components, activitats i funcions del programa. - Fases, procediments i processos. - Recursos assignats al programa. - Agents participants en el projecte. - Rol dels agents participants en el projecte. - Pertinença dels objectius plantejats. - Hipòtesi sobre el com i el perquè se suposa que s'assoliran els objectius. - Adequació dels instruments de recollida de dades (qüestionaris, diari de camp, registres de sortides, registres de reunions dels agents de salut, registres de reunions amb altres serveis, etc.). 	<ul style="list-style-type: none"> - Recursos econòmics previstos. - Recursos humans previstos. - Agents previstos. - Qualitat dels objectius plantejats. - Fases per assolir els objectius. - Instruments previstos. 	-

Tipus d'avaluació segons els seus objectius	Possibles elements a avaluar	Alguns indicadors d'exemple (quantitatius o qualitatius)	Models
Procés o execució	<ul style="list-style-type: none"> - Terminis d'execució. - Recursos utilitzats. - Tipus d'agents participants en la intervenció. - Metodologia d'intervenció. 	<ul style="list-style-type: none"> - Itineraris de cada sortida. - Horaris de les sortides. - Incidències i altres observacions durant les intervencions. - Nombre d'agents de salut a cada sortida. - Reunions de seguiment efectuades. 	Annexos del 8 al 14
Producte	<p>Eficiència, eficàcia i efectivitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consecució d'objectius operatius, per exemple: <i>El primer any, el X % de les persones joves informades pels agents de salut hauran modificat alguna de les pràctiques de risc, i aquestes sabran com actuar en cas d'intoxicació etílica. El segon any un X %, el tercer any un X % i el quart any un X %.</i> - Consecució d'objectius específics, per exemple: <i>Formació de persones joves com a agents de salut en prevenció dels riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues, sexualitat, primers auxilis, sensibilització de les violències i civisme.</i> - Consecució d'objectius globals, per exemple: <i>Prevenció del consum d'alcohol i altres drogues i reducció dels riscos associats al consum d'alcohol i altres drogues en espais d'oci nocturn en joves.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Nombre de persones agents de salut formades. - Grau de satisfacció dels agents de salut. - Puntuació obtinguda pels agents de salut en el test de preformació i postformació. - Nombre de persones joves amb qui s'ha establert contacte a cada sortida. - Nombre de sortides d'agents de salut / contactes. - Puntuació de les persones joves obtinguda en el test de postintervenció. - Percentatge de població jove que ha modificat les diferents pràctiques de risc. - Percentatge de persones joves que saben com actuar davant una intoxicació etílica. 	Annex 15

1.4.2. Elaboració de l'informe anual

Coincidint amb el final del procés anual d'avaluació es proposa la preparació d'un informe sobre les actuacions efectuades durant el darrer any. L'objectiu de l'informe final serà recollir la informació més important i presentar-la de forma sintètica i entenedora.

L'informe ha de ser operatiu i útil des del punt de vista pràctic, de manera que informi del grau d'assoliment dels objectius proposats, que remarqui tot allò que ha funcionat i que permeti identificar tots aquells aspectes susceptibles de millora. D'aquesta manera esdevé un instrument per facilitar la presa de decisions per a la continuïtat del projecte.

L'informe final es presentarà a la comissió de treball i servirà per resumir a tots els agents implicats en el projecte les actuacions efectuades, així com els resultats d'aquestes. Aquest document ha de concretar si hi ha resultats significatius que avalin l'èxit del projecte, així com si s'han donat resultats contradictoris. L'informe també permet

presentar els punts dèbils i les limitacions de la intervenció, així com una primera proposta de millores del projecte.

Un cop presentat l'informe anual amb les conclusions i els resultats de l'avaluació de la intervenció es recomana emprendre el procés de plantejament de propostes de millora del projecte amb tots els agents implicats, amb l'objectiu de millorar-ne la qualitat. Aquest procés es pot iniciar en el marc de la comissió de treball, atès que inclou tots els agents que d'alguna forma o altra han participat en el projecte o hi han tingut algun contacte. Per concretar propostes de millora resulta interessant tenir en compte diferents punts de vista i perspectives.

A continuació es presenta una proposta d'estructura de l'informe anual d'avaluació.

Esquema de l'informe

Introducció
Objectius de l'avaluació
Teoria del canvi en què es basa la intervenció
Resum descriptiu del programa (objectius, accions, calendari, agents implicats, etc.)
Síntesi de resultats d'avaluació
Limitacions de l'avaluació
Agents implicats en l'avaluació
Metodologies utilitzades per a l'avaluació
Fases d'avaluació portades a terme
Resultats de l'avaluació
Avaluació de necessitats*
Avaluació del disseny
Avaluació de procés o d'execució
Avaluació del producte (eficiència, eficàcia, efectivitat, realitzacions, resultats i impactes)
Conclusions
Principals recomanacions derivades de l'avaluació
Bibliografia
Annexos

* Aquest apartat s'inclourà a l'informe en cas que s'hagi efectuat en el marc de l'avaluació anual. L'avaluació de necessitats es realitza en les primeres etapes de plantejament del projecte, però es pot repetir al cap d'un temps per valorar si les necessitats han variat.

2. Intervencions complementàries

En aquest apartat es descriuen una sèrie d'accions complementàries al projecte d'intervenció entre iguals. Aquestes tenen per objectiu reforçar els missatges preventius que els joves agents de salut donen durant les seves sortides. Aquestes accions no només s'adrecen a les persones joves, sinó també a totes aquelles persones (família, empresariats de l'oci, educadors...) que estan en contacte o tenen relació amb aquest col·lectiu.

Les accions es podrien classificar en tres tipus segons a qui van dirigides:

- **Accions adreçades als adolescents i joves:** aquestes poden ser realitzades per serveis propis del municipi (joventut, cultura, salut, festes, esports, etc.), per ens supramunicipals o bé per entitats externes.
- **Accions adreçades a l'empresariat, professionals del sector d'oci nocturn i agents de les festes locals:** s'impulsen des de la Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya, o des dels mateixos municipis.
- **Accions adreçades a les famílies:** aquestes poden ser realitzades per serveis propis del municipi (educació, salut, benestar social, etc.), per ens supramunicipals o bé per entitats externes.

Accions adreçades a persones joves

ACCIÓ 1	Elaboració d'una programació gratuïta d'activitats d'oci nocturn per a joves
Objectius	Oferir una alternativa d'oci nocturn que sigui saludable i inclusiva i amb la programació, especialment en els equipaments juvenils municipals, de diverses activitats lúdiques, culturals, esportives i relacionals per a joves durant les nits dels caps de setmana.
Població diana	Població jove
Servei responsable i agents	Servei responsable: – Joventut Serveis col·laboradors: – Cultura – Esports – Participació Altres agents: – Entitats juvenils – Altres entitats
Temporització	Programació trimestral en col·laboració amb els diferents serveis municipals.
Calendari	– Cal valorar la freqüència de l'oferta: cada cap de setmana, cada quinze dies, un cop al mes, o en moments puntuals del calendari. – Cal valorar si es realitzarà els divendres o dissabtes o bé en ambdós casos.
Tipologia d'activitats a oferir	– Activitats esportives (partits i torneigs) – Cinema – Arts escèniques – Tallers – Espais de relació
Recursos humans	– Coordinació del projecte – Equip de persones dinamitzadores o educadores.
Per a més informació	– Nits Insòmnia (Ajuntament de Cornellà de Llobregat): http://www.cornella.cat/es/version_imprimible.asp?f=QueSonNitsInsomnia.asp&tema=&bus=&pag= – Vente Pa'ka (Fundació Marianao de Sant Boi de Llobregat): http://vpk.cat/ – Programa « Imagina tu noche », Ajuntament d'Alcobendas (Madrid) https://www.imaginalcobendas.org/ocio/imagina-tu-noche/ – Guia Buenas prácticas y retos de los programas de ocio saludable http://www.prevencionbasadaenlaevidencia.net/uploads/PrevEsp_PDF/OD_BuenasPracticas_OcioNocturno_Arbex.pdf

ACCIÓ 2	Projecte Bus Nocturn
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Facilitar la mobilitat nocturna de les persones joves durant actes importants d'oci nocturn. – Reduir els possibles accidents de trànsit deguts als efectes del consum d'alcohol o altres substàncies.
Població diana	Adolescents i joves d'entre 14 i 30 anys (per a l'adquisició del bitllet, en cas de menors d'edat, es necessita una autorització del tutor legal per utilitzar el servei).
Servei responsable i agents	<p>Servei responsable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Salut – Serveis Socials – Joventut <p>Altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mobilitat – Punts d'informació juvenil del municipi
Temporització	Festes majors i concerts amb previsió de gran afluència de públic i espais d'oci nocturn.
Calendari	Coïncidint amb les dates de les festes del municipi.
Tipologia d'activitats a oferir	Autobús llançadora que reculli i retorni els joves a les poblacions veïnes. Les localitzacions de les parades s'hauran pactat prèviament.
Recursos humans	Es necessita contractar un educador o agent social per atendre els joves durant els trajectes que s'acordi fer. Les principals tasques que realitzarà seran: recollida dels tiquets, tasques de reducció de riscos amb la distribució de fullets informatius, etc.
Per a més informació	Bus nocturn C-17 (Ajuntament de la Garriga, les Franqueses del Vallès, Figaró-Montmany, l'Ametlla del Vallès, Tagamanent). http://www.c17.cat/bus-nocturn/funcionament-del-bus/

ACCIÓ 3	Punt Lila
Objectiu	Garantir una festa lliure de discriminacions i agressions sexuals i sexistes.
Població diana	Dones i col·lectiu LGTBI
Servei responsable i agents	<p>Servei responsable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Joventut – Igualtat de gènere – Altres regidories implicades en festes <p>Altres:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Col·lectius feministes
Temporització	Festes majors, concerts i espais d'oci nocturn.
Calendari	El calendari s'adaptarà a les festes i els concerts de cada municipi.
Tipologia d'activitats a oferir	<ul style="list-style-type: none"> – Informació i acompanyament per a les possibles víctimes d'agressions sexistes. – Informació i assessorament.
Recursos humans	<ul style="list-style-type: none"> – Agents socials – Educadors – Psicòlegs
Per a més informació	Servei d'Igualtat i Ciutadania de la Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/web/igualtat-ciutadania/default

ACCIÓ 4	Estandos informatius sobre drogues en espais d'oci nocturn
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Donar informació perquè les persones joves tinguin capacitat per diferenciar entre el consum responsable i el consum de risc. – Informar sobre els efectes que produeixen les diferents drogues en l'organisme. – Informar sobre els riscos associats al consum de les diferents substàncies. – Donar eines perquè les persones joves siguin capaces de prevenir i/o disminuir els riscos derivats del consum. – Informar sobre el fenomen d'alteració dels components de les drogues il·legals. – Informar sobre els efectes i els riscos derivats del consum simultani de diferents drogues. – Informar sobre les conductes de risc associades al consum de drogues.
Població diana	Població jove
Servei responsable i agents	<p>Servei responsable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Departament de Salut. Generalitat de Catalunya
Temporització	Festes majors, concerts i espais d'oci nocturn
Calendari	El calendari s'adaptarà a les festes i concerts de cada municipi.
Tipologia d'activitats a oferir	Estand d'informació sobre drogues on hi ha agents socials formats en l'àmbit dels consums de drogues i als quals les persones joves es poden adreçar per assessorar-se. S'informa de tu a tu i a més les persones joves trobaran materials preventius (fullets, pòsters, guies) per obtenir més informació i en alguns casos també es fa el testatge de mostres destinades al consum.
Recursos humans	Agents socials
Per a més informació	<p>Departament de Salut. Generalitat de Catalunya http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/prevencio/programes_i_recursos/ambit_de_l_oci_nocturn/projectes/</p>
ACCIÓ 5	Taller de prevenció del consum de tabac
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Fomentar actituds i comportaments positius i saludables. – Disminuir els factors de risc que en faciliten el consum. – Promoure factors protectors que afavoreixin el sentit crític i la capacitat de decidir autònomament.
Població diana	6è de primària i 1r cicle d'ESO
Servei responsable i agents	<p>Servei responsable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Salut Pública. Diputació de Barcelona
Temporització	A concretar entre la persona referent de l'ajuntament i l'entitat.
Calendari	A concretar amb l'ajuntament.
Tipologia d'activitats a oferir	Taller de dues hores de durada sobre la prevenció del consum de tabac per a municipis menors de 20.000 habitants de la demarcació de Barcelona.
Recursos humans	Professional d'entitat externa
Per a més informació	<p>Servei de Salut Pública. Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/web/salutpublica</p>

ACCIÓ 6	Taller de prevenció del consum d'alcohol
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Evitar o retardar l'inici del consum d'alcohol. – Afavorir el procés de reflexió crítica sobre el consum d'alcohol. – Reforçar positivament l'opció de joves no consumidors. – Augmentar la percepció de risc associada al seu consum.
Població diana	2n cicle d'ESO
Servei responsable i agents	Servei responsable: – Salut Pública. Diputació de Barcelona
Temporització	A concretar entre la persona referent de l'ajuntament i l'entitat.
Calendari	A concretar amb l'ajuntament.
Tipologia d'activitats a oferir	Taller de dues hores de durada sobre la prevenció del consum d'alcohol per a municipis menors de 20.000 habitants de la demarcació de Barcelona.
Recursos humans	Professional d'entitat externa.
Per a més informació	Servei de Salut Pública. Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/web/salutpublica
ACCIÓ 7	Exposició «El tabac al descobert»
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Generar actituds contràries al tabac i el seu consum. – Refermar la posició de les persones joves que no hagin fumat mai. – Evitar o retardar l'experimentació amb el tabac.
Població diana	Adolescents de primer cicle d'ESO
Servei responsable i agents	Servei responsable: – Salut Pública. Diputació de Barcelona
Temporització	A concretar entre la persona referent de l'ajuntament i el responsable de Salut Pública de la Diputació de Barcelona.
Calendari	A concretar entre la persona referent de l'ajuntament i el responsable de Salut Pública de la Diputació de Barcelona.
Tipologia d'activitats a oferir	Exposició d'onze plafons S'ofereix un servei de dinamització que s'estructura de la manera següent: <ul style="list-style-type: none"> – Els municipis de menys de 20.000 habitants poden sol·licitar visites guiades adreçades a grups classe de 1r cicle d'ESO. Cada visita té una durada aproximada d'una hora i mitja. – Els municipis més grans de 20.000 habitants poden sol·licitar una o dues sessions formatives per a professionals per tal que aquests en puguin realitzar les posteriors sessions guiades.
Recursos humans	Tècnic de l'ens local sol·licitant
Per a més informació	Servei de Salut Pública. Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/web/salutpublica

ACCIÓ 8	Exposició «Dona la volta a l'alcohol»
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Informar de les conseqüències que genera sobre la salut el consum d'alcohol durant l'adolescència. – Reforçar la posició de no consumir alcohol i mantenir-la davant la pressió de grup. – Retardar l'edat d'inici en el consum. – Reduir els riscos associats al consum.
Població diana	Alumnes de segon cicle de l'ESO
Servei responsable i agents	Servei responsable: – Salut Pública. Diputació de Barcelona
Temporització	A concretar entre la persona referent de l'ajuntament i el responsable de Salut Pública de la Diputació de Barcelona.
Calendari	A concretar entre la persona referent de l'ajuntament i el responsable de Salut Pública de la Diputació de Barcelona.
Tipologia d'activitats a oferir	Exposició que consta de 10 plafons i 2 taules interactives.
Recursos humans	Tècnic de l'ens local sol·licitant.
Per a més informació	Servei de Salut Pública. Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/web/salutpublica

ACCIÓ 9	Exposició «Controles»
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Proporcionar informació sobre drogues. – Treballar els factors de protecció per prevenir-ne el consum. – Fomentar el bon ús de les «pantalles» TIC. – Promoure actituds responsables entre les persones joves treballant habilitats per a la vida. – Reflexionar sobre l'estil educatiu dels pares i mares per prevenir el consum de drogues i l'ús inadequat de les TIC dels fills i les filles.
Població diana	<ul style="list-style-type: none"> – Adolescents d'entre 12 i 15 anys, alumnes de 1r i 2n cicle de l'ESO. – Persones joves de 16 anys o més, alumnes de batxillerat, cicles formatius, escoles d'adults, PFI i altres. – Mares i pares, professionals i adults que desitgin informar-se sobre els principals factors de protecció del consum de drogues.
Servei responsable i agents	Servei responsable: – Suport de Programes Socials. Centre SPOTT. Diputació de Barcelona
Temporització	A concretar entre la persona referent de l'ajuntament i la responsable del Servei de Suport de Programes Socials de la Diputació de Barcelona.
Calendari	Anualment en els terminis de sol·licitud que estableix el catàleg de serveis.
Tipologia d'activitats a oferir	Mitjançant la interacció i les noves tecnologies, adolescents, joves i famílies poden visitar tres espais diferenciats de l'exposició, així com realitzar una reflexió crítica i constructiva entorn d'alguns elements relacionats amb les drogues i la manera de prevenir-ne el consum.
Recursos humans	Dos educadors experts en drogues realitzen les visites guiades als grups classe, professionals i pares i mares.
Per a més informació	Servei de Suport de Programes Socials. Diputació de Barcelona https://www.diba.cat/web/benestar/inici

ACCIÓ 10	Mesures a aplicar per millorar l'espai públic en entorns de festa
Objectius	Condicionament i millora de l'espai públic en espais d'oci nocturn transitables per tal de prevenir agressions sexistes, agressions i violència xenòfoba, accidents de trànsit, deshidratacions, deixalles a la via pública i altres situacions de risc.
Població diana	Adolescents i joves menors de 30 anys
Servei responsable i agents	Servei responsable: – Manteniment d'espais públics
Temporització	Festes majors i concerts amb previsió de gran afluència de públic i espais d'oci nocturn.
Calendari	Coincidint amb les dates de les festes del municipi i de forma estable en els espais d'oci nocturn.
Tipologia d'activitats a oferir	Millora del mobiliari urbà: entès com l'agregació d'elements urbans com bancs/cadires, elements de senyalització, papereres, sistemes d'il·luminació, pilons i fonts, no tan sols en el sentit funcional, sinó també com a elements per prevenir agressions i violències en els espais de festa.
Recursos humans	Operaris de via pública

Accions adreçades a l'empresariat, professionals del sector d'oci nocturn i agents de les festes locals

ACCIÓ 1	Programa «Q de festa! Nits de qualitat»
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Posar en comú els diferents agents implicats en l'oci nocturn d'un territori per fer d'aquest un espai més segur, atractiu i saludable per a tothom. – Generar taules de participació ciutadana (NitsQ) al voltant de l'oci nocturn en diferents municipis de Catalunya per tal d'engegar iniciatives consensuades per part de tots els agents implicats. – Fomentar la implantació de «Q de festa!», un distintiu de qualitat en l'oci nocturn que implica la indústria privada de l'oci i el món local en les polítiques públiques de Salut de la Generalitat de Catalunya. – Promoure la creació de grups d'iguals per a la prevenció i la reducció de riscos en el territori. – Dotar d'eines i instruments d'avaluació per tal de generar evidència en les intervencions de salut pública sobre l'oci nocturn.
Població diana	<ul style="list-style-type: none"> – Empresariat de locals d'oci nocturn. – Tècnics locals. – Cossos i forces de seguretat. – Entitats culturals. – Associacions juvenils...
Servei responsable i agents	Servei responsable: – Sub-direcció General de Drogodependències del Departament de Salut. Generalitat de Catalunya
Temporització	A concretar pel municipi.
Calendari	Cada municipi definirà el calendari segons els locals d'oci que tingui i el grau d'implicació dels agents relacionats en l'oci nocturn municipal.
Tipologia d'activitats a oferir	<ul style="list-style-type: none"> – Distintiu Q de Festa! Amb el qual es reconeix els espais d'oci nocturn que disposen d'un seguit de recursos i serveis relacionats amb la prevenció de les drogodependències i la reducció de riscos. – Assessorament especialitzat, seguiment i suport – Dinamització de plataformes Nits Q – Formació en dispensació i prevenció de violències sexuals – Materials informatius sobre drogues i plaques Q de Festa!
Recursos humans	<ul style="list-style-type: none"> – Agents socials formats en aquesta temàtica. – Tècnic o tècnica de referència al municipi
Per a més informació	Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya http://salutpublica.gencat.cat/ca/ambits/drogues_i_salut_mental/

ACCIÓ 2	Formació DRA (dispensació responsable d'alcohol)
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Proporcionar a les persones participants els coneixements clau per tal de fomentar uns espais de música i ball més segurs i augmentar la sensació de benestar de les persones usuàries. – Identificar i anticipar-se correctament a situacions de risc evitant que puguin convertir-se en problemàtiques. – Conèixer i saber aplicar correctament les pautes preventives en dispensació responsable d'alcohol, consum de drogues i conductes violentes.
Població diana	<ul style="list-style-type: none"> – Responsables de locals de música i ball – Personal de barres
Servei responsable i agents	<p>Servei responsable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Joventut – Salut – Cultura
Temporització	A concretar pel municipi.
Calendari	Segons les necessitats de cada municipi
Tipologia d'activitats a oferir	Formació de 2 h de durada
Recursos humans	Formador de la Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya
Per a més informació	<p>Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya Dispensació responsable d'alcohol i reducció de riscos http://drogues.gencat.cat/web/.content/minisite/drogues/professionals/prevencio/programa/oci/2017/Sessio-de-dispensacio-responsable-dalcohol-i-reduccio-de-riscos-2018.pdf</p>
ACCIÓ 3	Informació sobre la normativa vigent respecte a la venda de begudes alcohòliques
Objectiu	Informar els establiments: supermercats, botigues de queviures, grans superfícies dels municipi sobre la normativa vigent de venda de begudes alcohòliques.
Població diana	Establiments de venda de begudes alcohòliques del municipi
Servei responsable i agents	<p>Servei responsable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Policia Local <p>Serveis col·laboradors:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Joventut – Salut – Cultura
Temporització	A concretar pel municipi.
Calendari	Segons les festes locals del municipi
Tipologia d'activitats a oferir	<ul style="list-style-type: none"> – Enviament d'una carta que recordi la normativa vigent sobre la prohibició de la venda d'alcohol a menors de 18 anys. – Visita a l'establiment
Recursos humans	Policia Local

ACCIÓ 4	Prevenció de les violències sexuals
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> – Analitzar les desigualtats de gènere en la nostra societat i la seva relació amb les violències sexuals. – Abordar els riscos específics per a les dones en espais d'oci nocturn des de la perspectiva de gènere. – Conèixer els resultats de l'informe Noctàmbul@s i relació entre el consum de drogues i els abusos sexuals en context d'oci nocturn. – Identificar i anticipar-se correctament a situacions de risc per evitar que puguin convertir-se en problemàtiques.
Població diana	<ul style="list-style-type: none"> – Responsables de locals de música i ball – Personal de barres – Organització de festes populars
Servei responsable i agents	<p>Servei responsable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Joventut – Salut – Cultura – Igualtat
Temporització	A concretar pel municipi.
Calendari	Segons les necessitats de cada municipi
Tipologia d'activitats a oferir	A concretar pel municipi
Recursos humans	Formador de la Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya
Per a més informació	<p>Sub-direcció General de Drogodependències de la Generalitat de Catalunya</p> <p>http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/prevencio/programes_i_recursos/ambit_de_l_oci_nocturn/</p>

Accions adreçades a les famílies

ACCIÓ 1	Quan els fills comencen a sortir de festa
Objectiu	Sensibilitzar els pares i mares sobre la participació en els actes massius de les festes locals.
Població diana	Pares i mares d'adolescents
Servei responsable i agents	<p>Servei responsable:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Joventut – Salut – Cultura
Temporització	A concretar pel municipi.
Calendari	Segons les festes locals de cada municipi
Tipologia d'activitats a oferir	Sessió de 50 minuts per donar a conèixer les mesures preventives de què es disposen i analitzar quin és el paper de les famílies per prevenir possibles problemes relacionats amb el consum de substàncies.
Recursos humans	Tècnic o tècnica refent de l'ens local.

Bibliografia

Referències

- BANDURA, A. *Teoria del aprendizaje social*. Espasa-Calpe, 1982.
- BLASCO, J. *Guia pràctica 3. Avaluació del disseny*. 1a edició. Ivàlua, 2009. (Col·lecció Ivàlua de Guies Pràctiques sobre Avaluació de Polítiques Públiques) <http://www.ivalua.cat/documents/1/16_02_2010_10_23_20_Guia3_Disseny_Juliol2009_final.pdf> [Consulta: 12 novembre 2018]
- FISHBEIN, M.; AJZEN, I. *Belief, Attitude, Intention and Behavior: An Introduction to Theory and Research*. Reading, MA: Addison-Wesley, 1975.
- FREIRE, P. *Pedagogia del oprimido*. Madrid: Siglo XXI, 1985.
- MENESES, J. I.; RODRÍGUEZ, D. *El qüestionari i l'entrevista*. UOC. FUOC • PID_00174020, 2011. <http://femrecerca.cat/meneses/files/pid_00157591-1.pdf> [Consulta: 12 novembre 2018]
- ROGERS, E. M. *Diffusions of innovations*. Nova York: FreePress, 1962.
- SWARTS, S. *Leaving Interpretation for Youth Peer Educators: A Risk?* PRETÒRIA, SUD-ÀFRICA: DEPARTAMENT DE SALUT, 2003. <https://www.researchgate.net/publication/265615836_Leaving_interpretation_to_youth_peer_educators_a_risk> [Consulta: 12 novembre 2018]
- TURNER, G.; SHEPHERD, J. «A method in search of a theory: peer education and health promotion». *Health Education Research*. Vol. 14, Issue 2, 1 abril 1999, p. 235-247. <<https://academic.oup.com/her/article/14/2/235/790316>> [Consulta: 12 novembre 2018]
- VALLÈS, M. S. *Técnicas cualitativas de investigación social*. Síntesis Sociología, 1997.

Bibliografia

- AJUNTAMENT DE MATARÓ. «Estudi d'oci nocturn a la ciutat de Mataró». Fundació Àmbit Prevenció, 2016. (Document intern de l'Ajuntament de Mataró.)
- AJUNTAMENT DE MATARÓ. *Observatori Municipal sobre el Consum de Drogues*. 10è Informe, 2017. <<https://www.mataro.cat/ca/actualitat/publicacions/altres-publicacions/observatori-municipal-sobre-el-consum-de-drogues>> [Consulta: 14 novembre 2018]
- CRESPO I FORTE, R.; CARDONA I CARDONA, À.; CODERN I BOVÉ, N. *Guia per a l'avaluació d'un pla local de salut. Una mirada qualitativa*. Diputació de Barcelona. Àrea Q, 2016. <<https://www.diba.cat/documents/713456/87815624/GuiaAvaluacioPlaLocalSalut/84fe06bc-3f49-44b5-854c-d1dffbe623b7>> [Consulta: 12 novembre 2018]

- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. *Programes preventius de les drogodependències. Guia d'avaluació*. Diputació de Barcelona, 2008. (Documents de Treball. Sèrie Benestar Social; 4) <<http://www1.diba.cat/llicencia/pdf/43004.pdf>> [Consulta: 21 novembre 2018]
- DIPUTACIÓ DE BARCELONA. *Pla local de prevenció de drogodependències. Orientacions per al diagnòstic*. 1a ed. Diputació de Barcelona, 2016. (Eines. Sèrie Benestar i Ciutadania; 4) <<http://www1.diba.cat/llicencia/pdf/57638.pdf>> [Consulta: 12 novembre 2018]
- GENERALITAT DE CATALUNYA. *Guia de recomanacions sobre el consum d'alcohol i altres drogues en les festes locals*. Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Departament de Salut, 2014. <http://hemerotecadrogues.cat/docs/guia_recomanacions_festes.pdf> [Consulta: 12 novembre 2018]
- GENERALITAT DE CATALUNYA. *Manual d'eines i recomanacions per a la diagnosi i l'avaluació de les intervencions en l'oci nocturn en l'àmbit local*. Sub-direcció General de Drogodependències. Agència de Salut Pública de Catalunya. Departament de Salut. Generalitat de Catalunya, 2018. <<https://es.scribd.com/document/371281791/Manual-d-eines-i-recomanacions-per-la-diagnosi-i-l-avaluacio-de-les-intervencions-en-l-oci-nocturn-en-l-ambit-local>> [Consulta: 12 novembre 2018]
- LÁZARO, B.; OBREGÓN, I. *Guia pràctica 4. Avaluació de la implementació*. 1a edició. Ivàlua, 2009. (Col·lecció Ivàlua de Guies Pràctiques sobre Avaluació de Polítiques Públiques) <http://www.ivalua.cat/documents/1/01_03_2010_11_31_27_Guia4_Implementacio_Juliol2009_revfeb2010_massavermella.pdf> [Consulta: 12 novembre 2018]
- LEITE, A.; PEREIRA, J.; RIBEIRO, A. *All Cool Raising Awareness and action-research on heavy episodic drinking among low income youth and Young adults in Southern Europe*. Apdes. Spora. Project number 710063, 2018.
- MINISTERI DE SANITAT, CONSUM I BENESTAR SOCIAL. *Pla nacional sobre drogues. Enquesta estatal sobre l'ús de drogues en ensenyaments secundaris a Espanya*. ESTUDES. <http://www.pnsd.mscbs.gob.es/profesionales/sistemasInformacion/sistemaInformacion/encuestas_ESTUDES.htm> [Consulta: 12 novembre 2018]
- SPORA CONSULTORIA SOCIAL. *All Cool Project. Recomanacions per a polítiques públiques adreçades al consum intensiu d'alcohol*. Spora Sinergies, SCCL, març 2018. <http://www.beveumenys.cat/_Adm/upload/docs/ITEMDOC_1283.pdf> [Consulta: 12 novembre 2018]

Annexos

1. Possibles dades secundàries a tenir en compte per a l'anàlisi de context

Indicadors generals de context sobre la realitat municipal

Indicadors	Fonts
Població total	Padró Municipal d'Habitants: Servei Municipal d'Estudis <i>Informació estadística local Hermes, Recomptes de població</i> https://www.diba.cat/hg2/presentaciomun.asp?prid=849 Institut d'Estadística de Catalunya. <i>Recomptes de població</i> https://www.idescat.cat/emex
Població de 12-25 anys segons sexe i grups d'edat	Padró Municipal d'Habitants: Servei Municipal d'Estudis <i>Demanda específica a Institut d'Estadística de Catalunya</i> https://www.idescat.cat/serveis/consultes
Cobertura del transport públic urbà a partir de la superfície	Servei Municipal de Mobilitat
Transport nocturn segons dia de la setmana i hores	Servei Municipal de Mobilitat
Nombre de llicències d'oci nocturn Llicències d'oci nocturn segons barri o zona de la ciutat	Servei Municipal de Llicències
Entitats juvenils del municipi	Servei Municipal de Joventut o de Participació
Equipaments juvenils del municipi	Servei Municipal de Joventut
Programació d'oci nocturn juvenil en el territori	Servei Municipal de Joventut
Nombre de persones mortes i ferides greus d'accidents de trànsit segons grup d'edat	Policia Local / Mossos d'Esquadra
<i>Nota: Alguns municipis disposen d'informació d'àmbit local que pot ser útil per seleccionar com a indicadors generals de context, més enllà dels que es proposen en aquesta taula.</i>	<i>Informació estadística local-Hermes, dades municipals</i> https://www.diba.cat/hg2/menu.asp?mnid=4 El municipi en xifres, Idescat https://www.idescat.cat/emex/

Indicadors sobre consum de drogues

Indicadors	Fons
Àmbit català	
Consum de drogues en la població general segons tipus de substàncies	Enquesta sobre alcohol i drogues a Espanya (EDADES), submostra de Catalunya (enquesta domiciliària sobre alcohol i drogues a Espanya): – <i>Observatori Espanyol de les Drogues i Addiccions (OEDA)</i> , del Pla nacional sobre drogues. http://www.pnsd.mscbs.gob.es/ca/profesionales/sistemasInformacion/home.htm – <i>Sistema d'informació sobre drogodependències (SID) de Catalunya</i> de la Generalitat de Catalunya. http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/epidemiologia/sid/
Consum de drogues en la població de 14 a 18 anys, segons tipus de substàncies	Enquesta estatal sobre l'ús de drogues a l'ensenyament secundari (ESTUDES), submostra de Catalunya (consum de drogues entre l'alumnat d'educació secundària de 14 a 18 anys): – Enquesta estatal. <i>Submostra de Catalunya</i> . Generalitat de Catalunya. http://drogues.gencat.cat/ca/professionals/epidemiologia/estudes/index.html
Persones consumidores de 14 a 18 anys que han consumit en els darrers 30 dies, segons tipus de substàncies	– Enquesta estatal. <i>Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions (OEDA)</i> . Pla nacional sobre Drogues.
Joves que han realitzat «botellón» durant l'últim any	http://www.pnsd.mscbs.gob.es/ca/profesionales/sistemasInformacion/sistemaInformacion/encuestas_ESTUDES.htm
Joves de 14 a 18 anys que han realitzat «binge drinking» (consum de 5 o més gots o copes en un interval aproximat de 2 hores)	– Enquesta estatal. <i>Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions (OEDA)</i> . Pla nacional sobre Drogues.
Joves que fan un consum de risc d'alcohol	http://www.pnsd.mscbs.gob.es/ca/profesionales/sistemasInformacion/sistemaInformacion/encuestas_ESTUDES.htm
Àmbit municipal	
Existència o no d'un pla municipal de drogodependències	Servei Municipal de Salut
Anys d'existència de Pla de drogues	Servei Municipal de Salut
Nombre de casos atesos pels serveis d'urgència relacionats amb el consum de drogues. Distribució per sexe, edat i tipus de substància	Dispositius sanitaris del municipi
Nombre de casos atesos pels serveis d'atenció primària de salut relacionats amb el consum de drogues. Distribució per sexe, edat i tipus de substància	Dispositius sanitaris del municipi
Nombre de demandes de tractament ateses pel CAS. Distribució per sexe, edat i tipus de substància	Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències (CAS)
Nombre de confiscacions i substàncies confiscades els darrers dos anys	Polícia Local / Mossos d'Esquadra
Nombre de denúncies formulades per consum a la via pública. Distribució per sexe, edat i tipus de substància	Polícia Local / Mossos d'Esquadra
Nombre de controls preventius d'alcoholèmia realitzats. Nombre de denúncies per resultat positiu i nombre de denúncies de positius penals	Polícia Local / Mossos d'Esquadra
Nombre de tests de drogues realitzats. Nombre de denúncies de positius per tipus de substància	Polícia Local / Mossos d'Esquadra
Nombre d'accidents de trànsit relacionats amb el consum de substàncies. Distribució per sexe i edat	Polícia Local / Mossos d'Esquadra

2. Model de qüestionari sobre hàbits saludables relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues

Un qüestionari és l'instrument estandarditzat que s'utilitza per a la recollida de dades quantitatives durant la fase de treball de camp. La metodologia d'enquesta és el conjunt de passos organitzats per al disseny, administració i recollida de dades obtingudes a través del qüestionari (Meneses i Rodríguez, 2011). A diferència d'un formulari o un test, un qüestionari permet produir dades quantitatives per al seu tractament i anàlisi estadística a partir de preguntar de forma estructurada a un conjunt determinat de persones que representen una població diferenciada.

Per planificar el qüestionari caldrà determinar: univers, mostra, variables, categories, tipus de preguntes (obertes, tancades, semitancades, etc.), possibilitat de codificació de respostes i com es farà el buidatge de les dades.

Univers total considerat (població que freqüenta els espais d'oci nocturn)

	Població real estimada						
	200	500	1.000	2.500	5.000	10.000	Població infinita
Marge d'error	Nombre d'enquestes recomanables						
5 %	132	217	278	333	357	370	384
5,5 %	123	194	241	282	299	308	317
6 %	115	174	211	241	253	260	267

Font: Diputació de Barcelona (2016): Pla local de prevenció de drogodependències. Orientacions per al diagnòstic.

2.1. Enquesta sobre hàbits saludables relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues

CONSENTIMENT INFORMAT

Des de (entitat/administració)

volem realitzar un estudi sobre els hàbits relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues entre la població jove, menor de 25 anys, quan venen de festa a (territori/ciutat) _____, perquè ens ajudarà a dissenyar accions per reduir els riscos derivats del consum de drogues.

Per a això realitzem enquestes i et volem demanar si hi vols participar.

Aquesta enquesta és anònima i confidencial. Pots decidir no contestar-la, si acceptes és necessari que sàpigues que has de respondre amb sinceritat, és millor no respondre que no dir la veritat.

Data: Hora: Agent:

Núm. qüestionari:

Esdeveniment/lloc on es fa l'enquesta (indiqueu nom de la via i número o entre els carrers x i y):

DADES FILIALS

1. Any de naixement:

2. Gènere: Home Dona No binari:

3. Municipi de residència:

Codi postal:

4. Durant aquest any, amb quina freqüència has vingut?

1- Cada setmana

2- Un cop al mes

3- Dos o tres cops al mes

4- Menys de 12 vegades l'any

5- Només en festes especials

6- Altres (especificar) ...

(aniversaris, la castanyada...)

5. Quin tipus de mitjà has utilitzat per venir fins aquí?

A peu Moto T. públic Taxi Cotxe propi/amistat

Cotxe família pròpia/família/amistats NS/NC

6. Situació laboral:

Estudies Treballes Ambdós Atur NC

7. Convivència

Família Parella Sol/sola Amics/amigues

ALCOHOL

Ara et faré unes preguntes relacionades amb el consum d'alcohol.

8. Quan surts, durant el cap de setmana, què beus i en quina quantitat?

Nombre aigua/refresc	Nre. de gots o copes vi/ cava/sangria	Nre. de gots o canyes cervesa	Nre. de gots o copes aperitiu	Nre. begudes energètiques	Nre. de combinats refresc + alcohol	Nre. de combinats beguda energètica + alcohol

9. Has sopat abans de venir? Sí No

10. Quina ha estat l'hora de l'últim àpat?

11. Abans d'entrar a la discoteca, has pres alcohol? Sí No

En quina situació l'has pres:

Al tren	Sopant	Botellón	Cotxe amb amics/igues	Bar	Altres	NS/NC

12. Qui ha comprat l'alcohol que has pres aquesta nit?

13. Dels teus amics/amigues quants *prenen alcohol* quan sortiu:

Tots La majoria La meitat Una minoria Cap NS/NC

14. Alguna vegada has tingut algun problema provocat per l'alcohol? Sí No

15. Algun dels teus amics/amigues ha tingut algun problema provocat per l'alcohol?

Sí No

16. Alguna vegada t'has barallat en un espai de festa. I els teus amics i amigues?

SÍ		NO		NS/NC		Quan	
T ¹	A ²	T	A	T	A	T	A

T:¹ Tu; A:² amics/igues

17. Alguna vegada t'has «emborratxat». I els teus amics i amigues?

SÍ		NO		NS/NC		Quan	
T ¹	A ²	T	A	T	A	T	A

T:¹ Tu; A:² amics/igues

18. Alguna vegada has tingut una intoxicació etílica (ambulància). I els teus amics i amigues?

SÍ		NO		NS/NC		Quan	
T ¹	A ²	T	A	T	A	T	A

T:¹ Tu; A:² amics/igues

19. Alguna vegada has tingut algun accident de cotxe. I els teus amics i amigues?

SÍ		NO		NS/NC		Quan	
T ¹	A ²	T	A	T	A	T	A

T:¹ Tu; A:² amics/igues

20. Alguna vegada has tingut algun accident de moto. I els teus amics i amigues?

SÍ		NO		NS/NC		Quan	
T ¹	A ²	T	A	T	A	T	A

T:¹ Tu; A:² amics/igues

21. Has conduït sota els efectes de l'alcohol o altres drogues?

Sempre Sovint Ocasionalment Mai NS/NC

22. A la teva colla heu decidit que qui condueix no pren alcohol?

Sí No NS/NC

23. Has pujat en un cotxe en el qual la persona que conduïa estava sota els efectes de l'alcohol o les drogues?

Sempre Sovint Ocasionalment Mai NS/NC

ALTRES DROGUES

Ara et faré preguntes sobre altres drogues:

24. Quan surts, durant el cap de setmana, prens alguna d'aquestes drogues? I els teus amics o amigues?

	SÍ		NO		NS/NC	
	T ¹	A ²	T ¹	A ²	T ¹	A ²
Pipa d'aigua o cigarretes electròniques						
Haixix o marihuana						
Tranquil·litzants/pastilles per dormir (sense prescripció mèdica)						
Cocaïna						
Speed o amfetamines						
Èxtasi (MDMA) o altres drogues de disseny						
Al·lucinògens (àcids, LSD, tripi, bolets)						
Heroïna						
Inhalants volàtils (cola, dissolvents...)						

T:¹ Tu; A:² amics/amigues

25. Quants dels teus amics i amigues diries que fumen cànnabis?

Tots La majoria La meitat Una minoria Cap NS/NC

26. I quants prenen altres drogues?

Tots La majoria La meitat Una minoria Cap NS/NC

27. Algun dels teus amics i amigues ha tingut problemes amb altres drogues?

Sí No

28. Quin/s:

29. Quan:

ALTRES

30. Tens carnet de conduir? Sí No

31. Amb quin transport penses marxar?

A peu Amb moto T. Públic Taxi Cotxe propi/amistat
Cotxe família pròpia/Família amistats NS/NC

32. Alguna vegada t'has trobat en alguna d'aquestes situacions? (senyala)

Assetjament	Abús
Mirades obscenes, llenguatge ofensiu, persecució, tocaments...	Quan ja hi ha hagut flirteig, t'has sentit obligat a continuar quan no et venia de gust.
Propostes sexuals que davant la negativa continuen	Un amic o amiga s'ha passat de la ratlla aprofitant que has begut més del compte i ha tingut comportaments inadequats amb tu. Havent consumit alcohol i/o altres drogues has fet alguna pràctica sexual que sobri/a no hauries fet.

MOLTES GRÀCIES

2.2. Qüestionari preavaluació de l'oci nocturn

CONSENTIMENT INFORMAT

Des de (entitat/administració)

volem realitzar un estudi sobre els hàbits relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues entre la població jove, menor de 25 anys, quan venen de festa a (territori/ciutat) _____, perquè ens ajudarà a dissenyar accions per reduir els riscos derivats del consum de drogues.

Per a això realitzem enquestes i et volem demanar si hi vols participar.

Aquesta enquesta és anònima i confidencial. Pots decidir no contestar-la, si acceptes és necessari que sàpigues que has de respondre amb sinceritat, és millor no respondre que no dir la veritat.

Data: _____ Hora: _____ Agent: _____

Núm. qüestionari: _____

Esdeveniment/lloc on es fa l'enquesta (indiqueu nom de la via i número o entre els carrers x i y): _____

DADES FILIALS

1. Any de naixement: _____ Codi:* _____ / _____

*Codi: 2 primeres lletres 1r i 2n cognoms / data naixement (ddmmaa)

2. Gènere: Home Dona No binari:

3. Municipi de residència: _____ Codi postal: _____

4. Durant aquest any, amb quina freqüència has vingut?

1. Cada setmana
2. Un cop al mes
3. Dos o tres cops al mes
4. Menys de 12 vegades l'any
5. Només en festes especials
(aniversaris, la castanyada...)
6. Altres (especificar)

5. Prendràs alguna beguda amb alcohol aquesta nit (si està fent *botellón* apunteu sí)

Sí No NS/NC

6. Has pensat la quantitat que beuràs aquesta nit? Sí No NS/NC

7. Barrejaràs l'alcohol amb beguda energètica? Sí No NS/NC

8. Consumiràs altres drogues aquesta nit?

	SÍ	NO	NS/NC
Tabac			
Pipa d'aigua, cigarreta electrònica			
Porros			
MDMA (crisall)			
Altres:			

9. Tens carnet de conduir? Sí No

10. Avui, amb quin transport tornaràs a casa:

A peu Moto T. públic Taxi Cotxe propi/ amiatat
Cotxe família pròpia / família amiatats NS NC

11. En els darrers 6 mesos has conduït o has pujat a un cotxe i/o moto on el conductor o conductora hagi begut?

Sí No NS/NC

12. En els últims 6 mesos:

a) T'has barallat quan has sortit de festa? Sí No NS/NC

b) T'has emborratxat? Sí No NS/NC

c) Has tingut una intoxicació etílica (ambulància)? Sí No NS/NC

13. En un espai d'oci nocturn, trobes útil que hi hagi aquests serveis:

a) Dispensació de preservatius: Sí No NS/NC

b) Carta de begudes sense alcohol: Sí No NS/NC

c) Venda d'aliments/menjar: Sí No NS/NC

14. T'ha passat que en un ambient de festa?

a) Algú t'hagi fet tocaments? Sí No NS/NC

b) T'hagin insistit després de dir que no? Sí No NS/NC

c) Un amic o amiga s'hagi passat de la ratlla aprofitant que havies begut més del compte?

Sí No NS/NC

15. Llences les ampolles del *botellón* al contenidor?

- Sí No: a) Perquè no saps on són els contenidors.
b) Perquè són lluny.
c) Perquè els contenidors estan plens.
d) Perquè ningú ho fa.
e) Per indiferència.
f) Altres.

16. És la primera vegada que ens veus? Sí No NS/NC

Si és que NO, quina nota li poses al servei? (1-10):

17. Sents més tranquil·litat si hi ha agents de salut? Sí No NS/NC

MOLTES GRÀCIES

Observacions:

3. Model de guió d'entrevista a l'empresariat en zones d'oci nocturn

L'entrevista és una tècnica de gran utilitat en la recerca qualitativa per aconseguir informació i dades.

Per analitzar la situació de les zones d'oci nocturn a escala local i poder plantejar una actuació concreta, es proposa portar a terme entrevistes semiestructurades a l'empresariat de la zona d'oci nocturn (guió amb informació bàsica a obtenir, però amb flexibilitat d'introduir matisos i/o altres qüestions).

És important documentar-se bé abans de fer les entrevistes per tenir un coneixement general sobre aquest tema.

Es pot valorar enregistrar l'entrevista per poder transcriure-la i codificar-la posteriorment.

Data:

Nom del local:

Nom del gerent/a:

Aforament del local:

Edats a les quals s'adreça:

Horaris del local:

Divendres:

Dissabtes:

Altres dies:

Festes especials:

Tipus de música:

1. Disposeu de transport per afavorir que la població jove es desplaci fins al vostre local? Quines rutes/quins horaris? Disposeu d'aparcament per als vostres clients?

2. Pel que fa al dret d'admissió:
Condicions que impedirien l'accés al local.

Entrades gratuïtes o promocions (segons gènere del client i/o dies, dates, hores, etc.).
3. El personal que està a l'entrada porta un registre del nombre de persones que entren i surten, per evitar els riscos provocats per la massificació?
4. Quines són les problemàtiques que més sovint us trobeu, en relació amb el consum d'alcohol i/o altres drogues?
5. Quina és l'actuació que es fa?
6. Disposeu d'algun servei d'infermeria al local? Quines són les accions que acostumen a fer?
7. A la sala hi ha algun tipus de control per dissuadir del consum i/o venda de drogues?
8. Quins mecanismes teniu per assegurar-vos el compliment de la normativa de no dispensar alcohol a menors de 18 anys?
9. Quin és el preu d'un combinat? I el d'una beguda o còctel sense alcohol?
10. Alguna o algunes vegades l'any realitzeu promocions tipus 2 x 1?

11. A la barra, s'ofereix gratuïtament aigua si es demana per a una urgència? Acostuma a passar?
12. Facilitau que es truqui al servei de taxis quan us trobeu una persona intoxicada?
13. En una nit de divendres i/o dissabte quantes trucades al servei d'ambulàncies es poden fer?
14. En cas de disposar d'un servei d'infermeria, quantes atencions, que estiguin motivades pel consum d'alcohol o altres drogues, feu?
15. En cas de disposar d'aquest servei, quantes sortides a urgències per dia es poden realitzar, per motius relacionats amb l'alcohol i/o altres drogues?
16. El personal que treballa al local ha fet alguna formació sobre drogodependències? I sobre violències masculines?
17. Disposeu de fullets informatius sobre drogues en els espais d'oci, per donar a la vostra clientela?
18. En cas negatiu, voldríeu facilitar-ne?
19. Quines necessitats heu detectat per tal d'afavorir un oci segur, pel que fa al consum d'alcohol i altres drogues?
20. Què demanaríeu a l'ajuntament pel que fa a l'entorn on esteu ubicats?

4. Models de guions d'entrevistes a professionals

L'entrevista és una tècnica de gran utilitat en la recerca qualitativa per aconseguir informació i dades.

Per analitzar la situació de les zones d'oci nocturn a escala local i poder plantejar una actuació concreta, es proposa portar a terme entrevistes semiestructurades a professionals vinculats amb la problemàtica de la zona d'oci nocturn (guió amb la informació bàsica que cal obtenir, però amb flexibilitat per introduir matisos i/o altres qüestions).

És important documentar-se bé abans de fer les entrevistes per tenir un coneixement general sobre aquest tema.

Es pot valorar enregistrar l'entrevista per poder transcriure-la i codificar-la posteriorment.

4.1. Model de guió d'entrevista a cossos de seguretat (Policia Local / Mossos d'Esquadra)

Data:

Professionals entrevistats:

1. Pel que fa al cap de setmana, quin és el dia i l'horari en què detecteu que hi ha més afluència de joves a la zona d'oci?
2. Característiques de les persones joves: edat, poblacions d'origen, mitjà de transport d'arribada, etc.

3. Quines són les zones del municipi on habitualment s'ha detectat consum d'alcohol i/o altres drogues, per part de joves de fins a 25 anys? (Mostreu el mapa de la zona d'oci.)

4. Hi ha zones específiques on es fa *botellón*? En quines hores?
5. Podem parlar de diferents perfils de joves segons les zones on es detecta consum d'alcohol i/o altres drogues?

6. En una nit qualsevol de divendres, quantes trucades rebeu provocades pel consum d'alcohol i/o altres drogues de joves de fins a 25 anys? I en una nit de dissabte?

7. Quins són els dies de l'any que rebeu més trucades provocades pel consum d'alcohol i/o altres drogues?

8. Quins són els dies de l'any que augmenteu els dispositius relacionats amb els controls de consum d'alcohol i altres drogues?

9. A part de l'alcohol quina és la droga que provoca més atencions per part vostra?

10. Durant l'últim any quantes multes per consum d'alcohol i altres drogues heu tramitat? Ho podeu saber per edat, gènere i municipi de residència?

11. Quines són les problemàtiques associades al consum d'alcohol i altres drogues que generen la vostra intervenció?

4.2. Model de guió d'entrevista a professionals del servei d'urgències mèdiques del territori

Data: _____ Professionals entrevistats: _____

1. Quantes urgències hospitalàries es produeixen en un any provocades pel consum d'alcohol i/o altres drogues per població menor de 25 anys?

2. Quantes urgències hospitalàries es produeixen al mes, segons el gènere i l'edat?

3. Coneixeu el lloc de procedència de les persones joves ateses?

4. Feu algun tipus de recomanació a les persones que ateneu a urgències?:
En cas de menors:
Família:
En cas de majors d'edat:
5. En quines dates s'incrementen aquestes urgències?

6. Hi ha dispositius especials per atendre les urgències en aquestes dates (Carnaval, Festa Major, Cap d'Any, altres)?

7. Quines són les drogues que motiven més atencions en l'àmbit d'urgències:

8. Les persones que ateneu verbalitzen les drogues que han pres?:

Quantes només alcohol:

Quantes 2 o més drogues (quines):

9. Quines problemàtiques ateneu produïdes pel consum de drogues (intoxicacions, crisi d'angoixa, violències...):

10. Quan s'ha de trucar a una ambulància per problemes derivats del consum d'alcohol i/o altres drogues?

11. Creieu que es podrien estalviar trucades per demanar una ambulància o pel contrari es truca poc?

12. Si al vostre municipi es realitzés una intervenció en espais de festa i/o d'oci nocturn, quina informació s'hauria de donar als joves per tal de disminuir les urgències?

4.3. Model de guió d'entrevista a professionals del Centre d'Atenció i Seguiment de Drogodependències (CAS) de la zona

Data:

Professionals entrevistats:

1. Quines substàncies són les més consumides entre els menors de 25 anys? Hi ha diferències segons el gènere?
2. Quina és l'edat d'inici del consum d'alcohol i cànnabis?
3. Quines problemàtiques presenten les persones joves menors de 25 anys en relació amb el consum d'alcohol i/o altres drogues?
4. Quin és el patró de consum d'alcohol i/o altres drogues?
5. Quines edats presenten una problemàtica de consum més gran?
6. Detecteu accions de violència provocades pel consum de drogues?
7. Quins són els factors que poden explicar el consum?

5. Model de guió de grup de discussió amb joves

Un grup de discussió és una conversa dissenyada per obtenir informació d'una temàtica o d'un àmbit d'interès. Es tracta sobretot d'aconseguir que les persones participants exposin les seves idees en comú, en el marc d'una discussió relaxada. La idea principal és que a partir del context grupal emergeixin idees i parers, sobre la problemàtica tractada, a partir de les intervencions dels altres membres del grup. Les persones participants s'influencien mútuament a mesura que intervien i responen en el marc de la discussió. Es tracta de l'efecte sinergia, produït per l'escenari grupal (Vallès, 1997).

Es recomana que els grups siguin d'entre quatre i dotze persones.

Per a la selecció dels grups i participants cal tenir en compte criteris d'homogeneïtat i heterogeneïtat intergrupals i intragrups (variables que marcaran la selecció).

Es recomana que hi hagi dos tècnics a cada sessió (un que condueixi i l'altre que prengui notes). Cal un guió previ, però flexible, que estructurï la sessió i els seus continguts. Interessa captar els imaginaris socials de les persones participants.

Es recomana l'enregistrament del grup de discussió i la seva posterior transcripció i codificació.

1. Què feu per divertir-vos? On aneu a la tarda? Sortiu a la nit?

2. Què en penseu d'aquestes festes? On aneu a celebrar-les?
 - a. Carnestoltes
 - b. Revetlla de Sant Joan
 - c. Festa Major

- d. Cap d'Any
 - e. Altres esdeveniments del territori
3. Què creieu que falta a la vostra ciutat per divertir-se?
4. Segons la vostra opinió, quines són les substàncies que més consumeixen les persones joves?
5. És fàcil comprar alcohol si ets menor d'edat?
Tabac? Cigarretes electròniques?
6. És fàcil aconseguir marihuana, haixix...?
7. Quan es consumeix alcohol? Quina quantitat creieu que es consumeix segons l'edat, el gènere...?
8. Coneixeu algun amic o amiga que durant l'últim mes s'hagi emborratxat?

6. DAFO

L'anàlisi DAFO és un instrument d'estudi de la situació que facilita l'anàlisi de les característiques internes (debilitats i fortalezes) i les situacions externes (amenaces i oportunitats) a partir d'una matriu quadrada.

El principal objectiu d'una anàlisi d'aquest tipus és ajudar a trobar els factors estratègics crítics, per utilitzar-los i promoure canvis: consolidant les fortalezes, minimitzant les debilitats, aprofitant les oportunitats i reduint les amenaces.

Aquesta tècnica s'utilitzarà en el marc de la comissió de treball un cop efectuat l'informe de resultats del treball de camp amb l'objectiu de completar el diagnòstic i com a base de la definició d'estratègia del pla d'actuació.

Punts febles. Anàlisi	Característiques/situació	Com les mantenim/aprofitem?
Debilitats internes		
Amenaces externes		
Punts forts. Anàlisi	Característiques/situació	Com les resollem/afrontem?
Fortalezes internes		
Oportunitats externes		

7. Avaluació de la formació dels agents de salut

7.1. Avaluació dels coneixements, actituds i habilitats socials dels agents de salut en la preformació i postformació

Nom i cognoms:

Data:

Avaluació PRE Avaluació POST

1. Què és una droga? (marca només una casella)

És una substància que crea dependència i tolerància.

És qualsevol substància que introduïda a l'organisme és capaç de provocar una modificació de la conducta de l'individu, del seu estat d'ànim, de les seves sensacions i capacitat de percepció dels sentits.

Una droga és la TV, l'ordinador, els videojocs...

La primera i la segona són correctes.

La primera, la segona i la tercera són correctes.

2. Què és la dependència a una droga?

3. Què és la tolerància a les drogues?

4. Classifica les següents drogues. Escribe una D (depressores), una E (estimulants) o una P (psicodislèptiques) segons els efectes que cregueis que tenen:

Cafèina	MDMA (eme, cristall, èxtasi...)
Nicotina	Begudes energètiques
Porros	Amfetamines o speed
Alcohol	Cocaïna

5. Posa una C (cert) o una F (fals) segons consideris certes o falses les frases següents:

- Està permès fumar porros al carrer.
- Si prens drogues és més fàcil lligar.
- És millor fumar porros que tabac.
- Tenir una o dues plantes de cànnabis a casa és legal.
- El cànnabis no provoca dependència.
- Fumar tabac amb pipa d'aigua és menys perillós per a la salut.
- Idèntica quantitat d'alcohol afecta de la mateixa manera homes i dones.
- Els efectes de l'alcohol tenen relació amb el pes de la persona.
- Per fer passar una borratxera el millor és mullar la persona amb aigua freda.
- L'alcohol és una droga legal.

6. Quin és el grau d'alcoholèmia que està permès en un/a conductor/a novell/a?

7. Ser una persona assertiva significa... (marca només una casella)

Transmetre a les altres persones les teves opinions, creences o sentiments de manera adequada.

Estar disposat a fer el que els altres volen per evitar conflictes.

La primera i la segona són correctes.

8. Consumir porros pot provocar... (marca només una casella)

Dependència psíquica.

Dependència física.

La primera i la segona són correctes.

Totes són falses.

9. Quina d'aquestes afirmacions suposa una situació de risc en el consum de drogues? (marca només una casella)

Consumir alcohol quan has de conduir.

La barreja de dues o més drogues.

Prendre drogues durant l'embaràs.

Totes les respostes són correctes.

10. La prevenció del consum de drogues és... (marca només una casella)
- Evitar que les persones consumeixin drogues.
 - Evitar els riscos i les conseqüències negatives que comporta el consum de drogues.
 - Disminuir o aturar el consum de drogues.
 - Totes les respostes són correctes.
11. Quines indicacions donaries a un/a jove que està fent el *botellón* per evitar els riscos que pot provocar el consum d'alcohol?
12. Un/a agent de salut en prevenció de drogues ha de ser una persona que hagi provat algunes drogues per saber-ne els efectes (raona la teva resposta).
13. Quines característiques creus que ha de tenir l'agent de salut?
14. Quina és la funció que ha de tenir l'agent de salut?
15. Descriu algunes conductes que es podrien considerar inadequades en una intervenció efectuada per un/a agent de salut.

MOLTES GRÀCIES

7.2. Qüestionari de satisfacció de la formació dels agents de salut

Curs:

Data:

Gènere: Home Dona No binari:

1. Valora els continguts que s'han donat, marca amb una **X** la casella que creguis:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1. Insatisfet

10. Molt satisfet

2. Valora la utilitat que ha tingut per a tu, marca amb una **X** la casella que creguis:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1. Gens útil

10. Molt útil

3. Valoració general de taller, marca amb una **X** la casella que creguis:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1. Insatisfet

10. Molt satisfet

Observacions:

Pots escriure els aspectes positius i negatius de la formació, així com suggeriments de cara a millorar-la.

MOLTES GRÀCIES PER LA TEVA COL·LABORACIÓ

8. Fitxa de contacte

Data: _____ Hora: _____
Agent: _____
Municipi: _____
Zona: _____

Presentació

«Hola, bona nit, em dic _____, soc agent de salut de _____ (entitat/administració). Estem participant en el projecte _____ per promoure o afavorir un ambient d'oci de més qualitat.»

«Si vols, et podem informar de com reduir els riscos relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues o si tens dubtes t'ajudem a clarificar-los.» (Pots posar algun exemple de consells de reducció de riscos. En trobaràs a l'annex 9).

I si necessites ajuda, serem per aquí fins a les X h.

Si les persones amb qui has connectat t'han rebut bé, s'inicia la intervenció:

«Per saber d'on veniu ens podeu dir el vostre municipi de residència i l'any de naixement? Moltes gràcies.» Si són del mateix municipi indicar barri de residència.

A partir d'aquí s'inicia l'acció (vegeu els annexos del 9 al 12), segons s'ha acordat per a la sortida d'avui.

Recorda!

Com a agent de salut has de mostrar una actitud amistosa i propera, t'has de presentar indicant les funcions que tens, en positiu (ajudant a reflexionar, resumint els seus punts de vista, ajudant a valorar riscos, valorant les seves capacitats...). És important tractar les persones amb respecte i no jutjar les seves conductes (en tot cas, ajudar a valorar els riscos i com minimitzar-los).

Núm. de contacte
Any naix.
Gènere: H-D-NB
Municipi residència
Procediment: Sensibilització / detecció / atenció
Acció
Altres observacions

9. Consells de reducció de riscos

Consells generals per poder gaudir de la festa:

El consum d'alcohol i altres drogues no afecten igual a tothom.

Prendre drogues a l'adolescència pot causar més danys que en l'edat adulta perquè és un període en què el cervell encara s'està desenvolupant i és més vulnerable. *Durant l'adolescència qualsevol consum d'alcohol i/o altres drogues és un consum de risc.*

9.1. Alcohol

- Quan el nostre cos encara està creixent, ens afecta més i més de pressa.
- Si pesem menys, la mateixa quantitat d'alcohol ens afecta més.
- Si ets dona la mateixa quantitat d'alcohol t'afecta més que si ets home.
- Tots tenim un límit d'alcohol, i no és fàcil saber quin és. Si el passem, deixem de gaudir de la festa (baralles a la mínima, irritabilitat, possibles accidents...).
- Cal deixar de beure abans que perdem el control. Fem-ho tant per a nosaltres com per als nostres amics i amigues, segons com estiguem no podrem gaudir de la festa.
- Si bevem, mirem de prendre begudes de baixa graduació com cervesa, clares perquè afecten menys amb la mateixa quantitat.
- Beure diferents tipus de begudes afecta més de pressa.
- El límit legal d'alcoholèmia és 0,25 mg/L en l'aire espirat. En conductors novells és 0,15 mg/L (antiguitat de carnet de conduir o de la llicència de ciclomotor inferior a dos anys).

SI BEUS, PREN PRECAUCIONS:

- Si beus, fes-ho amb moderació. Marca't uns límits.
- Passa d'algunes rondes.
- Beu begudes de poca graduació i alterna amb begudes no alcohòliques...
- Beu a poc a poc, l'alcohol triga uns 30 minuts, aproximadament, a fer efecte. No es tracta de beure més de pressa per notar abans els efectes.
- No és el mateix una beguda fermentada (vi, cervesa, cava) que una destil·lada (ginebra, vodka, whisky, rom...), les quals tenen més concentració d'alcohol.

- Pots passar d'algunes rondes, intercala begudes no alcohòliques.
- No barregis l'alcohol amb altres drogues ni amb begudes energètiques.

9.2. Cànnabis

- El nostre cervell s'està desenvolupant i és més vulnerable. El consum de cànnabis a l'adolescència s'associa a un pitjor rendiment escolar i a la possible aparició de trastorns mentals.
- És una droga il·legal, fumar-ne o tenir-ne en un lloc públic està penalitzat amb una multa.

SI FUMES CÀNNABIS, PREN PRECAUCIONS:

- Si penses fumar intenta fer només unes pipades, si no t'agrada o no et trobes bé o et sents estrany, no continuïs fumant.
- Els efectes arriben al cap de poc temps d'haver consumit i assoleixen el moment àlgid uns trenta minuts després.
- Si penses fumar recorda que el cànnabis multiplica els efectes de l'alcohol.
- Si penses fumar no beguis alcohol perquè és més fàcil que tinguis una baixada de tensió i efectes indesitjables (mareig, vòmits...). Si et passa ves acompanyat a un lloc tranquil.
- El cànnabis produeix sequedat de boca, com el tabac. Si en fumes intenta beure aigua o begudes sense alcohol.
- Si penses fumar, recorda que el cànnabis pot afectar la percepció sensorial (alteració dels colors, distàncies, sons...) i reduir la nostra habilitat per conduir.
- Que els porros es comparteixin no vol dir que hagi de fumar-ne sempre.

9.3. Altres substàncies

- En cas que consumeixis drogues estimulants (speed, metamfetamina, begudes energètiques, cocaïna...) mantingues una correcta hidratació.
- En cas que decideixis consumir algun tipus de droga, intenta no fer barreges amb d'altres.
- Els efectes de qualsevol droga poden trigar a arribar, no consumeixis més dosi per accelerar el procés.
- Procura no fer els consums consecutius (menys d'una setmana) per no generar tolerància a la substància.
- En cas que siguin substàncies inhalades pel nas, procura que les partícules siguin petites per no generar més danys.

ES RECOMANA NO BARREJAR SUBSTÀNCIES:

- Barrejar substàncies amb diferents efectes no fa que aquests desapareguin sinó que es compliquin.
- Barrejar substàncies amb els mateixos efectes fa que aquests es potenciïn, per tant, és més fàcil intoxicar-se.

Droga	Risc	Què cal fer?
CÀNNABIS	Baixada de tensió (pal·lidesa), sobretot si es barreja amb alcohol, si es fuma en dejú o quan t'acabes de llevar.	<ul style="list-style-type: none"> – Acompanyar la persona a un lloc tranquil. – Posar-la de costat per si vomita. – Afluixar-li la roba i aixecar-li les cames. – Si hi ha pèrdua de coneixement trucar al 112 o portar la persona a urgències.
ALCOHOL	Coma etílic (embriagar-se): pèrdua de coneixement.	<ul style="list-style-type: none"> – Tombar la persona de costat per evitar que s'ofegui si vomita. – Trucar al 112.
Drogues de síntesi ("ÈXTASI")	<ul style="list-style-type: none"> – Cop de calor: Augment de forma brusca de la temperatura corporal, sovint associat a una activitat física perllongada (p. ex. ballar). – Deshidratació: la persona se sent marejada, cansada i de forma sobtada para de suar. Si es barreja amb alcohol augmenta el risc de patir deshidratació. 	<p>Per evitar el cop de calor cal:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Beure aigua, refrescos o suc de fruita sovint. – Si s'està ballant fer pauses per descansar i refrescar-se. <p>Si la persona pateix una deshidratació:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ha de deixar de ballar. – Anar a un lloc fresc. – Beure una beguda isotònica. – Refrescar-se (mullar-se el clatell i la cara). – Si no hi ha millora, trucar al 112.

9.4. Sexe segur

- Utilitza sempre mètodes de protecció en les teves relacions sexuals. L'alcohol i/o altres drogues provoquen un efecte de desinhibició, per això poden augmentar els riscos d'infecció pel VIH i o altres ITS durant les teves relacions sexuals.
- En cas de ruptura accidental del preservatiu, pots sol·licitar el tractament de contracepció d'emergència, fins a les 72 h després de la relació, al teu centre d'atenció a la salut sexual i reproductiva.
- En cas de ruptura del mètode de protecció, pots sol·licitar la profilaxi postexposició al VIH, al servei d'urgències de l'hospital que tinguis més proper, sempre abans de les 72 hores.

9.5. Civisme

- Procura llençar les deixalles al contenidor més proper.
- Procura no trencar les ampolles de vidre.

- No aixequis la veu en zones residencials.
- Travessa el carrer pels passos de zebra.
- Respecta els semàfors.

9.6. Baralles

- En cas que vegis una baralla o et sentis insegur, no prenguis partit i avisa el cos de seguretat més proper (cossos de seguretat privada de discoteca, Mossos d'Esquadra, Policia Local...) o truca al 112.
- Si un amic o amiga comença a implicar-se en una baralla, allunya'l per evitar que continuï.

9.7. Violència de gènere

- En cas que algú t'assetgi o t'agradeixi pel carrer, apropat al cos de seguretat més proper (cossos de seguretat privada de discoteca, Mossos d'Esquadra, Policia Local, cossos mèdics...) o truca al 112.
- En cas que presenciïs una situació d'assetjament procura ajudar la víctima (acompanyar-la fins a una zona segura, fes-li companyia fins que arribi algun amic o familiar...) o truca al 112.
- En cas que siguis víctima d'una agressió sexista o sexual truca al 112.

10. Joc de les targetes

Joc de les targetes
Temporització <ul style="list-style-type: none">• 2' - 5'
Objectius <ul style="list-style-type: none">• Donar a conèixer quin és el consum de risc d'alcohol en adults i en joves.• Reflexionar sobre quins riscos suposa el consum propi d'alcohol.
Destinatari <ul style="list-style-type: none">• Adolescents i joves que acudeixen de festa.
Material <ul style="list-style-type: none">• 4 targetes amb 1 beguda alcohòlica a cada una, de diferent graduació alcohòlica (gotet, copa de vi, cervesa i combinat).
Descripció <ul style="list-style-type: none">• Per començar se saludarà les persones joves i se'ls preguntarà si volen participar en un joc.• S'explicarà que han d'ordenar les quatre begudes de menys a més graduació d'alcohol.• Es deixarà que les persones joves ho discuteixin i arribin a un acord entre elles i presentaran la seva resposta.• S'acabarà el joc ordenant correctament les targetes, si no s'han ordenat correctament, es mostrarà el resultat.• S'explicarà el que es considera un consum de risc i la taxa d'alcohol permesa en conductors.
Avaluació <ul style="list-style-type: none">• Nombre de dinàmiques.• Nombre de persones que hi han participat.• Nombre de dinàmiques en què la solució ha estat correcta. (Es valora si les persones joves classifiquen bé les begudes segons el grau d'alcohol, si recorden el que es considera un consum de risc i la taxa d'alcohol permesa en conductors).

11. Detecció de situacions de risc

Detecció de situacions de risc
Temporització <ul style="list-style-type: none">• 1 h - 1 h 30'
Objectius <ul style="list-style-type: none">• Detectar situacions en què s'observin conductes que poden esdevenir un risc per a la persona i efectuar-ne un seguiment.
Destinatari <ul style="list-style-type: none">• Joves de l'espai de festa que presenten conductes que poden esdevenir de risc.
Material <ul style="list-style-type: none">• No és necessari.
Descripció <p>Al llarg de la intervenció s'anirà observant els grups de joves que acudeixen a l'espai de festa. Cal observar els consums que fa la població jove, si hi ha casos d'intoxicació, baralles, conductes d'assetjament, robatoris...</p> <p>Ens fixarem en:</p> <ul style="list-style-type: none">• Grups en un mateix punt bevent més de 30'.• Si hi ha alguna persona vomitant.• Si hi ha alguna persona que ha contactat amb nosaltres més d'una vegada la mateixa nit.• Observar si hi ha hagut robatoris.• Observar si hi ha baralles.• Observar si hi ha situacions d'assetjament sexual.• Altres situacions. <p>Els agents de salut hauran de fer un seguiment de les situacions esmentades per si més endavant s'ha de fer una intervenció d'atenció.</p>
Avaluació <ul style="list-style-type: none">• Nombre d'observacions efectuades i descripció

12. Atenció, urgències i emergències²

Atenció, urgències i emergències
Temporització <ul style="list-style-type: none">• 10' - 40'
Objectius <ul style="list-style-type: none">• Atendre la població jove en situacions que poden esdevenir o són una urgència o emergència.
Destinataris <ul style="list-style-type: none">• Joves que acudeixen de festa i que presenten un quadre d'intoxicació etílica o altres conductes que poden suposar un risc.
Material <ul style="list-style-type: none">• Mantes tèrmiques• Gandules• Aigua• Informació de recursos
Descripció <ul style="list-style-type: none">• En situacions de risc lleu o moderat: Atendre les persones joves que presentin símptomes de quadre d'intoxicació etílica o altres conductes que poden suposar un risc, i que estiguin acompanyades d'un grup d'amics. Donar pautes d'actuació i demanar a la persona afectada o a l'acompanyant què vol fer: Trucar a la família, esperar una estona fins que passin els efectes o trucar a serveis d'emergència.• En situacions greus: Atendre les persones joves que estiguin en estat semiinconscient. Facilitar mantes tèrmiques i si es precisa, trucar al 112. En cas de persones joves en estat d'inconsciència, facilitar mantes tèrmiques i trucar al 112.• En ambdues situacions: Apoderar els amics i amigues perquè ajudin a prendre la decisió i aprenguin a tenir cura de la persona (abrigar, hidratar i posició lateral segura). El coordinador o bé l'agent de salut designat per aquest sempre s'esperarà fins que arribi l'ajuda de la família o dels serveis d'emergència segons el cas, o bé estarà amb la persona fins que millori o ja no necessiti el servei.
Avaluació <ul style="list-style-type: none">• Actuació realitzada.• Nombre d'amics i amigues que han rebut formació (apoderament).• Valoració de la resolució de la situació de les persones implicades (de 0 a 10).

² Una *urgència* es presenta en aquelles situacions en què es necessita atenció immediata.

Una *emergència* és una situació crítica de perill evident per a la vida del pacient i que requereix una actuació immediata.

13. Registre de les reunions de coordinació interna i externa

Registre de les reunions de coordinació interna o externa		
Lloc:		
Assistents:		
Data:	Hora d'inici:	Hora de finalització:
Ordre del dia	Acords/responsable/calendari	
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

14. Diari de camp

14.1. Model de guió per a l'observació d'una zona d'estudi

Lloc:

(S'ha de poder situar exactament en un mapa, posar nom del carrer i núm. o cruïlla):

Data:

Horari d'observació:

Agent de salut:

Perfil de joves (edat, gènere, estètica...)

Especificar si són grups petits (màxim 5 persones) o grans (5-10 persones o més), sol/a o en parella.

Què fan (porten bosses amb begudes, a la bossa hi ha algun logo, conductes...) Com hi arriben (caminant, transport privat, transport públic):

Si és un local:

- Aforament i horari
- Estil de música
- Població a la qual s'adreça

Entorn:

- Hi ha gent al voltant, què fan? (venda, consum, què consumeixen...)
- Hi ha control (privat o policial)
- Nombre total de persones que hi acudeixen
- Hi ha algun lloc on es concentren deixalles (ampolles, gots...)

(S'ha de poder situar exactament en un mapa, posar nom del carrer i núm. o cruïlla.)

Observacions:

14.2. Fitxa registre d'incidències i d'activitat de cada sortida

Data
Itinerari
Nombre d'agents
Població
Incidències
Altres observacions

15. Qüestionari postavaluació de l'oci nocturn

CONSENTIMENT INFORMAT

Desde (entitat/administració) volem realitzar un estudi sobre els hàbits relacionats amb el consum d'alcohol i altres drogues entre la població jove, menor de 25 anys, quan venen de festa a (territori/ciutat) , perquè ens ajudarà a dissenyar accions per reduir els riscos derivats del consum de drogues.

Per a això realitzem enquestes i et volem demanar si hi vols participar.

Aquesta enquesta és anònima i confidencial. Pots decidir no contestar-la, si acceptes és necessari que sàpigues que has de respondre amb sinceritat, és millor no respondre que no dir la veritat.

Data: Hora:

Agent:

Núm. qüestionari:

Esdeveniment/lloc on es fa l'enquesta (indiqueu nom de la via i número o entre els carrers x i y):

DADES FILIALS:

1. Any de naixement:

Codi:* /

* Codi: 2 primeres lletres 1r i 2n cognoms / data naixement (ddmmaa)

2. Gènere: Home Dona No binari:

3. Municipi de residència:

Codi postal:

4. Durant aquest any, amb quina freqüència has vingut?

1. Cada setmana

2. Un cop al mes

3. Dos o tres cops al mes
4. Menys de 12 vegades l'any
5. Només en festes especials (aniversaris, la castanyada...)
6. Altres (especificar) ...

5. Prendràs alguna beguda amb alcohol aquesta nit (si està fent *botellón* apuntar *sí*)

Sí No NS/NC

6. Has pensat la quantitat que beuràs aquesta nit?

Sí No NS/NC

7. Barrejaràs l'alcohol amb beguda energètica?

Sí No NS/NC

8. Consumiràs altres drogues aquesta nit?

	SÍ	NO	NS/NC
Tabac			
Fumar en pipa d'aigua, fumar cigarreta electrònica			
Porros			
MDMA/cristall			
Altres:			

9. Tens carnet de conduir? Sí No

10. Avui, amb quin transport tornaràs a casa:

A peu Moto T. públic Taxi Cotxe propi/amistat
Cotxe família pròpia / família amistats NS/NC

11. En els darrers 6 mesos has conduït o has pujat a un cotxe i/o moto on la persona que conduïa hagués begut?

Sí No NS/NC

12. En els últims 6 mesos :

a) T'has barallat quan has sortit de festa? Sí No NS/NC

b) T'has emborratxat? Sí No NS/NC

c) Has tingut una intoxicació etílica (ambulància)? Sí No NS/NC

13. En un espai d'oci nocturn, trobes útil que hi hagi aquests serveis:

Dispensació de preservatius. Sí No NS/NC

Carta de begudes sense alcohol. Sí No NS/NC

Venda d'aliments/menjar. Sí No NS/NC

14. T'ha passat que en un ambient de festa?

a) Algú t'hagi fet tocaments? Sí No NS/NC

b) T'hagin insistit després de dir que no? Sí No NS/NC

c) Un amic o amiga s'hagi passat de la ratlla aprofitant que havies begut més del compte? Sí No NS/NC

15. Llences les ampolles del *botellón* al contenidor?

Sí No: a) Perquè no saps on són els contenidors.

b) Perquè són lluny.

c) Perquè els contenidors estan plens.

d) Perquè ningú ho fa.

e) Per indiferència.

f) Altres.

16. És la primera vegada que ens veus? Sí No NS/NC

Si és que NO, quina nota li poses al servei? (1-10):

17. Sents més tranquil·litat si hi ha agents de salut? Sí No NS/NC

MOLTES GRÀCIES

Observacions:

